

V Bruselu dne 8.2.2013
COM(2013) 66 final

ZPRÁVA KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU A RADĚ
o pokroku Kosova* při plnění požadavků plánu uvolnění vízového režimu

* Tímto označením nejsou dotčeny postoje k otázce statusu a označení je v souladu s rezolucí Rady bezpečnosti OSN 1244/99 a se stanoviskem Mezinárodního soudního dvora k vyhlášení nezávislosti Kosova.

ZPRÁVA KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU A RADĚ

o pokroku Kosova* při plnění požadavků plánu uvolnění vízového režimu

1. Úvod

Evropská komise zahájila s Kosovem dialog o uvolnění vízového režimu dne 19. ledna 2012 a dne 14. června 2012 předala jeho vládě plán pro zavedení bezvízového styku. Kosovo již přijalo významný soubor reforem v letech 2010 a 2011, zejména v oblasti opětovného začleňování a zpětného přebírání osob, což Komisi umožnilo, aby v roce 2012 zahájila tento dialog.

Plán uvolnění vízového režimu stanoví právní předpisy a všechna další opatření, která musí Kosovo přijmout a provést, a požadavky, které musí splnit v krátkodobém horizontu pro dosažení pokroku směrem k uvolnění vízového režimu. Kosovo by mělo nejdříve v souladu s *acquis* EU přijmout nebo pozměnit právní předpisy uvedené v plánu. Následně by mělo tyto právní předpisy a všechna další opatření vymezená v plánu provést v plném rozsahu.

V oblastech dotčených plánem v oblasti víz již v Kosovu existuje obsáhlý korpus právních předpisů. V některých oblastech politiky jsou již stávající právní předpisy v souladu se zásadními prvky *acquis* EU; v jiných oblastech je i nadále nezbytné přijmout nové právní předpisy, dosáhnout většího souladu s *acquis* nebo přijmout sekundární právní předpisy.

Komise uspořádala první schůzku vysokých úředníků se zástupci Kosova týkající se dialogu v oblasti víz dne 14. června 2012 a vznesla požadavek, aby kosovské orgány předložily komplexní zprávu o připravenosti kosovského státu, pokud jde o plán v oblasti víz, se zaměřením na sblížení právních předpisů. Kosovská vláda předložila tuto zprávu společně s právní analýzou dne 15. září 2012. S cílem vyhodnotit postup Kosova, pokud jde o dialog v oblasti víz, uskutečnily útvary Komise ve dnech 22.–24. října 2012 v Kosovu hodnotící misi za asistence několika odborníků z členských států EU, úřadu EU v Kosovu a EULEXu.

Tento dokument je první řádnou zprávou Komise představující posouzení pokroku Kosova při plnění požadavků plánu uvolnění vízového režimu. V souladu s plánem uvolnění vízového režimu hodnotí následující kritéria, přičemž se zaměřuje na sblížování právních předpisů s *acquis* EU:

- (1) výsledky Kosova v oblasti přijímání nebo pozměňování právních předpisů uvedených v plánu v souladu s *acquis* EU;
- (2) výsledky Kosova v oblasti provádění právních předpisů a všech dalších opatření uvedených v plánu;
- (3) přepokládaný dopad uvolnění vízového režimu na migraci a bezpečnost.

Tato zpráva vychází z komplexní zprávy a právní analýzy předložených kosovskou vládou, zpráv vypracovaných odborníky členských států EU, kteří se účastnili hodnotící mise v říjnu 2012, informací předložených úřadem EU v Kosovu, EULEXem a agenturami EU a rovněž z podrobných statistik sestavených EUROSTATem a předložených členskými státy EU a státy

* Tímto označením nejsou dotčeny postoje k otázce statusu a označení je v souladu s rezolucí Rady bezpečnosti OSN 1244/99 a se stanoviskem Mezinárodního soudního dvora k vyhlášení nezávislosti Kosova.

přidruženými k Schengenu. Zpráva uvádí soubor doporučení pro oblasti politiky, v nichž je i nadále nezbytné přijmout nové právní předpisy, dosáhnout většího souladu s *acquis* nebo přijmout sekundární právní předpisy. Jelikož bude pro dosažení pokroku v dialogu o uvolnění vízového režimu nezbytné zajistit provádění a kontrolu dodržování všech opatření stanovených v plánu v oblasti víz, uvádí tato zpráva rovněž soubor doporučení v oblasti provádění.

Dialog týkající se víz se uskutečňuje, aniž by byl dotčen postoj členských států k otázce statusu Kosova.

2. POSOUZENÍ POŽADAVKŮ SOUVISEJÍCÍCH SE ZPĚTNÝM PŘEBÍRÁNÍM A OPĚTOVNÝM ZAČLEŇOVÁNÍM OSOB

2.1. Zpětné přebírání osob

Domácí právní rámec upravující **zpětné přebírání osob** sestává z právních předpisů týkajících se zpětného přebírání osob a sekundárních právních předpisů. Těmito opatřeními se stanoví pravidla a postupy pro zpětné přebírání občanů Kosova, státních příslušníků třetích zemí a osob bez státní příslušnosti, jež již nesplňují podmínky pro vstup do dožadujícího státu nebo pobyt v něm. Upravují postup zpětného přebírání osob, včetně ustanovení o příslušných orgánech, lhůtách, formulářích žádosti, cestovních dokladech, ochraně údajů a tranzitu. Právní předpisy týkající se zpětného přebírání osob obsahují ustanovení zajišťující dodržování ústavy a právních předpisů v oblasti ochrany údajů, občanství, cestovních dokladů a cizích státních příslušníků a také Ženevské úmluvy o právním postavení uprchlíků z roku 1951 a Protokolu o právním postavení uprchlíků z roku 1967.

Kosovo by mělo uplatňovat právní předpisy týkající se zpětného přebírání osob tak, aby „nebyly dotčeny“ žádné z dohod o zpětném přebírání osob, které uzavřelo s třetími zeměmi. Kosovo uzavřelo takovéto dohody s 18 zeměmi, včetně čtrnácti členských států EU, dvou států přidružených k Schengenu a dvou zemí západního Balkánu¹. Se třemi dalšími zeměmi parafovalo dvoustrannou dohodu a s devíti dalšími zahájilo jednání². Stávající dohody zavazují smluvní strany ke zpětnému přebírání svých občanů a státních příslušníků třetích zemí, kteří již přestali splňovat podmínky pro vstup a pobyt. Tyto dohody rovněž předepisují formuláře, které je třeba vyplnit v rámci žádosti o zpětné převzetí a obsahují ustanovení týkající se časových lhůt pro žádosti, nákladů na zpětné převzetí, ochrany údajů, dokladů totožnosti, důkazů o vstupu a tranzitu.

Zpětné přebírání z členských států EU probíhá hlavně na základě dvoustranných dohod. Obvykle funguje také ve vztahu k členským státům, které Kosovo neuznávají, a to prostřednictvím UNMIK nebo EULEXu. Žádosti o zpětné převzetí zpracovává oddělení ministerstva vnitra pro zpětné přebírání a navrácení osob a identifikaci navrácených osob se zabývá kosovská policie. Pokud neexistují spolehlivé doklady totožnosti, představuje identifikace navrácených osob pro kosovské orgány často problém, což vede k zamítnutí žádosti o zpětné převzetí z jejich strany. Výměna informací týkajících se zvláštních potřeb

¹ Dohody o zpětném přebírání osob s Kosovem uzavřely země BENELUXu (v rámci společné dohody), Bulharsko, Česká republika, Dánsko, Finsko, Francie, Maďarsko, Malta, Německo, Rakousko, Slovinsko, Švédsko, Norsko, Švýcarsko, Albánie a Černá Hora.

² Kosovo parafovalo dohody o zpětném přebírání osob s Estonskem a Chorvatskem a zahájilo jednání s Irskem, Itálií, Lotyšskem, Litvou, Polskem, Portugalskem a Spojeným královstvím, Bývalou jugoslávskou republikou Makedonií a Tureckem.

navracených osob, včetně obětí obchodování s lidmi, s orgány členských států zůstává problematická.

Právní předpisy o zpětném přebírání stanoví, že pokud příslušné kosovské orgány neodpoví ve lhůtě 30 dnů, musí být žádost o zpětné převzetí schválena. Tabulka 6.6 ukazuje vysoký počet nevyřízených žádostí o zpětné převzetí z Německa a Belgie, z čehož je možné usoudit, že toto ustanovení nefunguje v případě všech členských států. Statistiky zpětného přebírání, které poskytlo Kosovo, neodpovídají údajům poskytnutým členskými státy. Kosovo by mělo své statistiky zpětného přebírání ověřit podle statistik členských států.

2.2. Opětovné začleňování

Kosovo v posledních letech zlepšilo svou politiku **opětovného začleňování**. V roce 2010 přijala vláda revidovanou strategii a akční plán pro opětovné začleňování a program opětovného začleňování podporované fondem pro opětovné začleňování³. To vedlo k velkému navýšení zdrojů tohoto fondu z 500 000 EUR v roce 2010 na 3,4 milionu EUR v roce 2011 a na 3,2 milionu EUR v roce 2012. Z fondu pro opětovné začleňování jsou hrazeny nouzové služby pro navracené osoby, jako je přeprava po příjezdu, dočasné ubytování, zdravotnická pomoc, potravinové a hygienické balíčky a ubytování, a také služby pro udržitelné opětovné začlenění, jako jsou jazykové kurzy pro nezletilé osoby, odborná příprava, pomoc v oblasti zaměstnanosti a podpora zakládání nových podniků. Nařízení vyjasňuje úlohu a povinnosti celostátních a obecních orgánů zapojených do opětovného začleňování navracených osob, rozhodovací proces a kritéria využívání tohoto programu.

Institucionální struktura pro podporu opětovného začleňování byla zdokonalena v roce 2012. Výkonná rada s podporou sekretariátu schvaluje platby z fondu pro opětovné začleňování, monitoruje provádění, koordinuje úkoly mezi ministerstvy a podávání zpráv místních samospráv. Úřad pro opětovné začleňování, včetně přijímací kanceláře na letišti, spolupracuje přímo s navracenými osobami. V roce 2012 byl tento úřad transformován na oddělení ministerstva vnitra a začal vykonávat dozor nad prací sedmi regionálních koordinátorů. Na místní úrovni jsou za opětovné začleňování odpovědné místní úřady pro komunity a navracení, které podávají zprávy svým regionálním koordinátorům⁴. Místní výbory pro opětovné začleňování schvalují žádosti o poskytnutí nouzových služeb na místní úrovni; žádosti o služby související s udržitelným opětovným začleňováním se schvalují na centrální úrovni. V roce 2011 prošlo školením týkajícím se opětovného začleňování přibližně 250 úředníků na místní úrovni. Doposud není vyřešen systém řízení případů monitorující přístup navracených osob ke službám souvisejícím s opětovným začleňováním.

V roce 2011 vydalo Kosovo ze svého fondu na opětovné začleňování pouze 11 % prostředků, zejména na nouzové služby. V prvních třech čtvrtletích roku 2012 vyčlenily orgány přibližně 58 % prostředků fondu (1,8 milionu EUR) na opětovné začlenění, včetně 1 milionu EUR na ubytování, 360 000 EUR na program pro vytváření pracovních míst a zbytek na nouzové služby. Společnost poskytující dočasné ubytování pro navracené osoby byla zapletena do korupčního skandálu a přišla o smlouvu s ministerstvem vnitra.

Mezi lednem a zářím 2012 evidovalo oddělení pro opětovné začlenění 2 968 osob navracených do Kosova, z nichž přibližně tři čtvrtiny (2 181 osob) využily fond pro opětovné

³ Opětovné začleňování je podporováno rovněž strategií pro komunity a návracení a strategií pro integraci romské, ašškalské a egyptské komunity.

⁴ Tyto místní úřady pro komunity a návracení stále ještě nejsou ve třech z 38 kosovských obcí s rozšířenou působností.

začleňování. 61,5 % příjemců byli etničtí Albánci, 30 % tvořili Romové, Aškalové a egyptská menšina, 4 % patřila k srbské menšině. Všichni příjemci obdrželi potravinové a hygienické balíčky, 34 % obdrželo pomoc v oblasti školní docházky, 18 % palivové dříví na otop, 18 % přístřeší nebo příspěvek na bydlení, 11 % přepravu po příjezdu a 17 % odbornou přípravu nebo pomoc při zakládání nového podniku. Tyto údaje dokládají, že mezi službami financovanými fondem pro opětovné začleňování převažuje podpora v nouzi.

3. POSOUZENÍ POŽADAVKŮ SOUVISEJÍCÍCH SE ZABEZPEČENÍM DOKLADŮ, SPRÁVA VNĚJŠÍCH/VNITŘNÍCH HRANIC A ŘÍZENÍ MIGRACE, VEŘEJNÝ POŘÁDEK A BEZPEČNOST A ZÁKLADNÍ PRÁVA TÝKAJÍCÍ SE SVOBODY POHYBU

3.1. Blok 1: Zabezpečení dokladů

Pravidla a postupy pro získání cestovních dokladů a průkazů totožnosti jsou upraveny právními předpisy o cestovních dokladech, právními předpisy o průkazech totožnosti a sekundárními právními předpisy. Patří sem ustanovení, která zajišťují soulad postupu vydávání a kvality dokumentu s normami Mezinárodní organizace pro civilní letectví (ICAO). **Evidence obyvatel** a vydávání dokumentů dokládajících totožnost je upravena zákonem o občanském stavu doplněném sekundárními právními předpisy. Občanům je při narození, opožděné registraci nebo opětovné registraci přiděleno osobní identifikační číslo. Osoby, které ztratily své osvědčení o osobním stavu, se mohou opětovně registrovat, přičemž mohou využít jiné doklady nebo svědectví příbuzných. Sekundární právní předpisy upravují formát a vydávání osvědčení o osobním stavu a přístup k záznamům. Osvědčení obsahují řadu bezpečnostních prvků.

Zákon o osobních jménech umožňuje registraci jmen pouze v latině, což v rozporu s ústavou vylučuje cyrilici. Občané si mohou změnit jméno jednou za pět let, což podléhá omezením, jejichž cílem je předcházet zneužití. Za tímto účelem musí předložit svůj rodný list, případně oddací list a osvědčení potvrzující, že proti nim není vedeno žádné trestní řízení. Pokud je změna jména umožněna, osobní identifikační číslo zůstává stejné, avšak v novém osvědčení se uvádí nejnovější jméno. Kosovo usilovalo o užší spolupráci s INTERPOLEM, pokud jde o ztotožnění osob žádajících o změnu jména s osobami, které byly vykázány ze schengenského prostoru. Kosovo má rovněž v úmyslu odmítat žádosti osob, které jsou na seznamu osob se zákazem vstupu do schengenského prostoru. V některých případech, například pokud se vdaná žena vrací ke svému dívčímu jménu, nemůže být změna jména zamítnuta, avšak nová jména jsou zaslána INTERPOLu za účelem jejich dalšího předání členskými státy.

V říjnu 2011 zahájilo Kosovo vydávání **biometrických cestovních dokladů**. V souvislosti s odhalením finančních nesrovnalostí byla pozastavena spolupráce mezi ministerstvem vnitra a najatou firmou. Cestovní doklady posuzované v říjnu 2012 splňovaly všechny normy EU pro bezpečnostní prvky kromě jedné: jejich vzor obsahoval všechny požadované bezpečnostní prvky a jejich formát byl v souladu s normami ICAO⁵. Osobní údaje, snímek obličeje a otisky prstů držitele dokladu byly v souladu s normami ICAO uloženy na elektronickém čipu. Stránky s osobními údaji byly opticky personalizovány a obsahovaly různorodé bezpečnostní prvky, avšak nespĺňovaly normy EU, pokud jde o věk pro zahrnutí otisku prstů do cestovních dokladů. Norma EU je 12 let věku, což je opatření uplatňované členskými státy s cílem předejít obchodování s dětmi. Kosovské právní předpisy o cestovních dokladech z tohoto požadavku vyjímají děti až do věku 16 let.

⁵ Tyto normy jsou stanoveny v Dokumentu ICAO 9303 (část 1) přílohy 9 k Chicagské úmluvě.

Kosovo třetím zemím nezaslalo svá osvědčení „infrastruktury veřejných klíčů“ vytvořená jako součást postupu vydávání biometrických cestovních dokladů, neboť se nemohlo připojit k adresáři veřejných klíčů ICAO. Ztracené a zcizené cestovní doklady jsou evidovány a údaje o nich jsou dále předávány kosovské jednotce pro spolupráci při vymáhání mezinárodního práva za účelem jejich dalšího předání do databáze INTERPOLu týkající se ztracených a odcizených cestovních dokladů (SLTD). Kód kosovských cestovních dokladů však není zařazen na seznam kódů používaných v databázi INTERPOLu. K dispozici je přibližně 6 000 záznamů, které by mohly být případně převedeny do databáze SLTD.

Vydávání **dokladů totožnosti** se řídí mezinárodními normami⁶. Kosovské průkazy totožnosti obsahují řadu bezpečnostních prvků a biometrických identifikátorů držitelů průkazu, včetně snímku obličeje a otisků prstů, zakódovaných do dvourozměrného čárového kódu, který umožňuje strojové čtení. Bezpečnostní prvky těchto průkazů jsou v souladu s normami ICAO. Změny zákona o průkazech totožnosti přijaté v roce 2012 umožní výrobu biometrických průkazů totožnosti, avšak Kosovo zatím neoznámilo, kdy zahájí výrobu takovýchto průkazů.

Systém evidence občanského stavu, který je založený na osvědčených evropských postupech, obsahuje přesné, úplné a aktuální údaje, přičemž základem systému jsou subjekty údajů. Kosovský systém evidence občanského stavu navzdory významnému pokroku z posledních let takovéto standardy nespĺňuje. Agentura pro evidenci obyvatelstva při ministerstvu vnitra spravuje všechny záznamy týkající se občanského stavu a evidence obyvatelstva a vydává občanům na obecní úrovni osvědčení o občanském stavu, průkazy totožnosti a cestovní doklady. Místní úřady pro občanský stav zaznamenávají všechny životní události v oddělených registrech narození, uzavřených sňatků a úmrtí, nahrávají tyto údaje do centrálního registru občanského stavu a vydávají osvědčení o občanském stavu. Počet takovýchto úřadů v Kosovu by neměl ohrozit schopnost agentury pro evidenci obyvatelstva provádět kontrolu těchto úřadů, pokud jde o soulad s příslušnými právními předpisy, zejména pokud jde o změny jmen. Místní střediska evidence obyvatelstva zpracovávají žádosti o průkazy totožnosti a cestovní doklady následujícím způsobem: ověřují totožnost žadatele na základě osvědčení o občanském stavu, shromažďují fotografie, otisky prstů a podpisy, nahrávají tyto údaje do centrální evidence obyvatelstva a vydávají požadované průkazy totožnosti nebo cestovní doklady.

Probíhá integrace údajů o občanském stavu a údajů o evidenci obyvatelstva do jednotného centrálního registru občanského stavu. Všechny registry v Kosovu byly naskenovány a nahrány do elektronického archivu, do něhož jsou přidávány ověřené kopie původních registrů, které jsou navraceny ze Srbska. Zaměstnanci absolvovali školení týkající se používání nového centrálního registru. Kvalita údajů v tomto registru však zůstává na nízké úrovni, kromě registrace narození; rodinný stav a úmrtí subjektu údajů nejsou doposud aktualizovány; zadané údaje nejsou plně propojeny ani přiřazeny; různé databáze obsahují několik nesrovnalostí a nedostatků a kontrolní mechanismus sloužící k monitorování změn zadaných údajů zůstává i nadále slabý.

Zaměstnanci agentury pro evidenci obyvatelstva absolvovali školení o novém etickém kodexu a vyšetřování korupce se zabývá malý inspektorát v rámci této agentury. Provádění se však musí zlepšit: stále se vyskytují podvodné změny jmen a nesprávné údaje v cestovních dokladech a průkazech totožnosti a byla vznesena obvinění z korupce při výrobě biometrických cestovních dokladů a poznávacích značek vozidel. Zvýšení spolehlivosti

⁶ Tyto normy jsou stanoveny v Dokumentu ICAO 9303 (část 3) přílohy 9 k Chicagské úmluvě.

procesu evidence obyvatelstva si vyžádá příslušné prostředky na kontrolu, školení a bezpečnostní prověrky všech státních úředníků, kteří jsou do evidence obyvatelstva zapojeni.

3.2. Blok 2: Správa vnějších/vnitřních hranic a řízení migrace

3.2.1. Správa vnějších/vnitřních hranic

Zákon o ochraně a ostraze hranic obsahuje většinu ustanovení uvedených v Schengenském hraničním kodexu, avšak jeho definice a některá z jeho ustanovení se zdají být v rozporu v tímto kodexem⁷. Pojmy ochrana hranic, hraniční kontroly, ostraha hranic, minimální kontroly, důkladné kontroly a důkladné kontroly v druhé linii jsou terminologicky nejednoznačné. Články týkající se spolupráce mezi agenturami jsou definovány příliš široce a neupravují podrobnosti spolupráce. Tento zákon by měl být odpovídajícím způsobem změněn.

Sekundární právní předpisy týkající se malého pohraničního styku a příslušného povolení jsou v souladu s schengenským *acquis*⁸. V budoucnosti by se mohl malý pohraniční styk vztahovat na rozsáhlé oblasti sousedící s Kosovem, což by mohlo mít značný dopad na migrační toky přes území Kosova. V úzké spolupráci se sousedními zeměmi by měl být vytvořen účinný systém pro správu vydávání, kontroly a využívání povolení pro malý pohraniční styk.

Strategie **integrované správy hranic** přijatá v roce 2012 vychází ze západobalkánského modelu, který postrádá komplexní přístup, kterým se vyznačuje strategie integrované správy hranic stanovená v závěrech Rady z roku 2006, Schengenský hraniční kodex a schengenský katalog. V uvedené strategii schází klíčové prvky strategie integrované správy hranic, tedy ochrana hranic, předcházení trestné činnosti a provedení čtyřúrovňového modelu kontroly přístupu, a není v ní dostatečně zahrnuto školení. Tato strategie by měla být přepracována se zohledněním všech klíčových doporučení a osvědčených postupů uvedených v závěrech Rady z roku 2006, Schengenském hraničním kodexu a schengenském katalogu⁹.

V dobře fungujícím systému strategie integrované správy hranic se ke správě rizik a hrozeb pro bezpečnost na hranicích používá strategická analýza rizika. Všechny kosovské orgány zapojené do správy vnějších/vnitřních hranic nedávno vyvinuly své systémy analýzy rizika, přičemž klíčovou úlohu při řízení rizik začíná plnit centrum pro správu vnějších/vnitřních hranic. Na regionální a místní úrovni by měla být analýza rizika uplatňována systematicky, aby se posílilo operační plánování, budování kapacit a aktivní přístup ke správě vnějších/vnitřních hranic. Kosovo při provozu svého systému správy vnějších hranic na severu Kosova narazilo rovněž na technické potíže. Tyto nedostatky by měly být odstraněny.

Kosovská strategie integrované správy hranic funguje jako „pseudozákon“, který přiděluje různým orgánům zapojeným do správy vnějších/vnitřních hranic odlišné úlohy a povinnosti a organizuje spolupráci mezi nimi. Akční plán strategie integrované správy hranic stanoví, jakým způsobem by mělo být dosaženo společných cílů v oblasti správy vnějších/vnitřních hranic. Strategická spolupráce na centrální úrovni se zlepšila, avšak spolupráce mezi agenturami na regionální nebo místní úrovni nemohla být posouzena. Centrum pro správu vnějších/vnitřních hranic je jediným spolupracujícím orgánem, jehož úkoly a povinnosti jsou přiměřeně upraveny zákonem o ochraně a ostraze hranic. Úkoly a povinnosti ostatních orgánů

⁷ Schengenský hraniční kodex (nařízení č. 562/2006).

⁸ Nařízení o malém pohraničním styku (nařízení č. 1931/2006).

⁹ Schengenský hraniční kodex (nařízení č. 562/2006); závěry ze zasedání Rady ve dnech 4. a 5. prosince 2006; schengenský katalog týkající se ochrany vnějších hranic, navrácení a zpětného přebírání osob.

v oblasti správy vnějších/vnitřních hranic by měly být rovněž definovány ze zákona. Kosovo by proto mělo navrhnout právní předpis, který definuje úkoly a povinnosti všech veřejných orgánů zapojených do správy vnějších/vnitřních hranic, včetně operativní spolupráce a sdílení informací za účelem předcházení nelegální migraci a přeshraniční trestné činnosti a boje proti nim.

Spolupráce se sousedními zeměmi v oblasti prosazování práva se v roce 2012 zlepšila. Kosovo má v oblasti policejní spolupráce, celní spolupráce a pohraniční spolupráce silné vazby na Albánii a v menší míře na Bývalou jugoslávskou republiku Makedonii, včetně společných hlídek, výměny informací a pravidelných společných schůzí¹⁰. Kosovo a Bývalá jugoslávská republika Makedonie zřídily společné komunikační středisko pro policejní spolupráci. Na této spolupráci se podílejí všechny tři kosovské orgány související s vnější/vnitřní hranicí – pohraniční policie, celní úřad a potravinový a veterinární úřad. Rozvíjejí se rovněž vztahy v oblasti hraničních kontrol. Buduje se nový společný hraniční přechod s Bývalou jugoslávskou republikou Makedonií a existují plány otevření nových hraničních přechodů s Černou Horou. Kosovo by mělo usilovat o uzavření dohod o spolupráci v oblasti prosazování práva se všemi sousedními zeměmi.

V roce 2012 dosáhly Kosovo a Srbsko s pomocí EU podstatného pokroku při provádění závěrů týkajících se integrované správy hranic ze dne 2. prosince 2011. Součástí tohoto pokroku bylo otevření čtyř dočasných hraničních přechodů do konce prosince 2012 a příprava vybudování dvou dalších dočasných hraničních přechodů v roce 2013. Zúčastněné strany se rovněž dohodly na zeměpisných souřadnicích šesti stálých hraničních přechodů, které budou vybudovány v budoucnu, na ustanoveních o výměně informací v oblasti prosazování práva, výměně celních informací a vzájemné právní pomoci a také na jmenování styčných osob, které budou sledovat všechny otázky týkající se normalizace vztahů mezi oběma stranami. Dohoda o integrované správě hranic by měla být provedena úplně a koordinovaným způsobem.

Kosovo by rovněž mělo ve spolupráci s Černou Horou vymezit společnou hranici. Mělo by také prověřit možnosti spolupráce s FRONTEXem.

3.2.2. Řízení migrace

Zákon o cizincích upravuje řadu problémů souvisejících s vydáváním víz, **legální migrací a nelegální migrací**. S ohledem na jeho širokou oblast působnosti je pouze částečně v souladu s *acquis* EU. Zákon o cizincích, zákon o ochraně a ostraze hranic a sekundární právní předpisy by proto měly být komplexně přepracovány tak, aby jejich definice a zásadní ustanovení byla v souladu se Schengenským hraničním kodexem a právními předpisy EU týkajícími se legální migrace¹¹ a nelegální migrace¹². Změny by se měly zabývat následujícími otázkami:

¹⁰ Kosovo uzavřelo dohodu o celní spolupráci s Černou Horou a dohodu o policejní spolupráci s Chorvatskem.

¹¹ Směrnice o jednotném povolení (směrnice 2011/98/EU); Směrnice o podmínkách přijímání státních příslušníků třetích zemí za účelem studia a odborné přípravy (směrnice 2004/114/ES); Směrnice o přijímání státních příslušníků třetích zemí pro účely vědeckého výzkumu (směrnice 2005/71/ES); Směrnice o právu na sloučení rodiny (směrnice 2003/86/ES); Směrnice o dlouhodobě pobývajících rezidentech (směrnice 2003/109/ES); Směrnice o povolení k pobytu pro státní příslušníky třetích zemí, kteří jsou obětmi obchodování s lidmi nebo obdrželi pomoc k nedovolenému přistěhovalectví a kteří spolupracují s příslušnými orgány (směrnice 2004/81/ES).

- zákon o cizincích stanoví, že cizinci mohou vstoupit a pobývat na území Kosova, pokud jsou držitelé platného cestovního dokladu, který je opatřen platným vízem nebo povolením k dočasnému pobytu. Podmínky pro vstup definované zákonem o cizincích, stejně jako povinnost dopravců ověřit totožnost cestujících, postupy pro hloubkovou kontrolu a výjimky v případě osob s přiznaným postavením uprchlíků, jak jsou stanoveny v zákoně o cizincích a zákoně o ochraně a ostraze hranic, nejsou v souladu se Schengenským hraničním kodexem,
- na základě zákona o cizincích přijala vláda rozhodnutí a navrhla sekundární právní předpis o vydávání víz na konzulátech a na kosovských hraničních přechodech. Plánovaný nový kosovský vízový režim bude mít dopad na 87 zemí, avšak jeho provedení bude odloženo do července 2013. Občané těchto zemí mohou obdržet víza na kosovských konzulátech, přičemž někteří je mohou obdržet na hraničních přechodech¹³. Poskytnutí tak rozsáhlých konzulárních pravomocí pohraniční policii není v souladu s vízovým kodexem¹⁴, který povoluje vydávání víz na hraničních přechodech pouze za výjimečných okolností. Zavedení vízového informačního systému si vyžádá rovněž zásadní investice do IT systému, který propojí příslušné databáze s vízovým registrem. Navzdory externí podpoře nebyla uvedena IT infrastruktura doposud vytvořena. Zákon o cizincích, zákon o ochraně a ostraze hranic a sekundární právní předpisy by měly být změněny, aby se zajistil jejich úplný soulad s vízovým kodexem, pokud jde o vydávání víz na hraničních přechodech,
- podle zákona o cizincích je pro vydání povolení k dočasnému pobytu pro cizince nezbytné pracovní povolení, přičemž podle zákona o vydávání pracovních povolení cizím státním příslušníkům a povolení k jejich zaměstnávání je k vydání pracovního povolení potřebné povolení k pobytu. Tento rozpor je třeba vyřešit. Ani jeden ze zákonů neodpovídá definicím použitým v příslušných právních předpisech EU týkajících se rodinných příslušníků, osob bez státní příslušnosti nebo nezletilých osob bez doprovodu. Neexistují žádná ustanovení upravující zaměstnání osob, kterým bylo uděleno povolení k pobytu z humanitárních důvodů, za účelem sloučení rodiny nebo za účelem studia či výzkumu. Ustanovení týkající se sloučení rodiny nesplňují normy EU. Zákon o cizincích neupravuje pobyt cizinců, kteří se stali oběťmi obchodování s lidmi.
- Zákon o cizincích upravuje navrácení ilegálních přistěhovalců a jejich zajištění předcházející vyhoštění. Nedefinuje však postupy pro spravedlivou a transparentní politiku navrácení, včetně ustanovení o rozhodnutích o navrácení, vyhoštění, zákazech vstupu, skrývání se, dobrovolném opuštění území a zranitelných osobách. Řízení o navrácení nemá jasně definovaná pravidla a postrádá procesní záruky. Tento zákon nestanoví specifická pravidla pro navrácení zranitelných osob, nezletilých osob bez doprovodu nebo obětí obchodování s lidmi. Schází možnost rozšíření institutu dobrovolného odjezdu nebo odložení navrácení. Neexistují tresty pro zaměstnavatele neoprávněně pobývajících státních příslušníků třetích zemí,

¹² Směrnice o navrácení (směrnice 2008/115/ES); Směrnice o pomoci při vyhoštění leteckou cestou (směrnice 2003/110/ES); Směrnice o minimálních normách pro sankce vůči zaměstnavatelům neoprávněně pobývajících státních příslušníků třetích zemí (směrnice 2009/52/ES).

¹³ Občané členských států EU v rámci nového plánovaného kosovského vízového režimu víza nepotřebují.

¹⁴ Vízový kodex (nařízení č. 810/2009).

- Zákon o cizincích stanoví, že příkazy k opuštění by měl doprovázet zákaz vstupu, avšak neuvádí pravidla pro zrušení nebo pozastavení zákazu vstupu. Neexistují výjimky uplatňování zákazu vstupu pro oběti obchodování s lidmi nebo jasná ustanovení o opravných prostředcích proti vyhoštění, právní pomoci a zastoupení. Pravidla pro zajištění nedefinují příslušné orgány, podmínky zajištění, kontakt s právními zástupci nebo rodinnými příslušníky ani zacházení se zranitelnými osobami. Zákon o cizincích obsahuje v souladu s mezinárodními normami zásadu nenavracení, avšak neexistují žádná ochranná opatření týkající se probíhajících navracení, celistvosti rodiny nebo neodkladné zdravotní péče. Nejsou upraveny otázky zájmu dítěte ani celistvosti rodiny.
- Zákon o cizincích neobsahuje ustanovení zajišťující socioekonomické začlenění uprchlíků. Aby se posílila jejich integrace, včetně integrace na trhu práce, mělo by být uprchlíkům v Kosovu poskytnuto bezpečné právní postavení, pokud možno formou povolení k trvalému pobytu vydaného po vypršení platnosti povolení k dočasnému pobytu.
- Kosovo vytvořilo novou databázi pro azyl a migraci. Jakmile bude funkční, bude moci přispět ke sběru údajů a analýze migrace do Kosova. Avšak doposud nebyla definována přístupová práva příslušných orgánů. Zákon o cizincích by měl být změněn tak, aby byl zcela v souladu s zákonem o ochraně údajů a aby upravoval zpracování údajů v oblasti migrace a azylu, přístup k údajům a sdílení údajů mezi orgány.

Trestní zákoník obsahuje ustanovení o nezákonném převaděčství přistěhovalců, včetně příslušných postihů, a definuje tento trestný čin jako jednání s cílem získat finanční nebo hmotný prospěch z nezákonného vstupu cizího státního příslušníka na území Kosova. Stanoví rovněž postihy pro osoby, které úmyslně napomáhají nezákonnému vstupu cizího státního příslušníka na území Kosova. Tato ustanovení jsou povětšinou v souladu se směrnicí EU, kterou se definuje napomáhání k nepovolenému vstupu, přechodu a pobytu¹⁵.

V současné době se připravuje nová strategie a akční plán pro migraci. Tato strategie by měla poskytnout komplexní rámec pro řízení migrace, včetně legální a nelegální migrace, v souladu s mezinárodními osvědčenými postupy. Měla by stanovit jasné cíle, vymezit role a povinnosti, vyjasnit rozsah spolupráce se třetími zeměmi a vytvořit migrační profil Kosova.

3.2.3. Azyl

Zákon o **azylu** upravuje kvalifikaci a status žadatelů o udělení mezinárodní ochrany, materiální podmínky přijetí a azylové řízení v Kosovu. Zákon není zcela v souladu s *acquis* EU a Ženevskou úmluvou z roku 1951¹⁶. Vztahuje se mimo jiné na procedurální otázky azylu, různé formy ochrany, jako je status uprchlíka, doplňková ochrana a tzv. dočasná ochrana, na práva a povinnosti žadatelů, zásadu nenavracení, ukončení azylového řízení, odvolání a vydávání dokladů. Zákon nemá koherentní strukturu. Různé definice, včetně definic týkajících se žadatelů o azyl, zranitelných osob, cizích státních příslušníků a osob bez státní příslušnosti, nejsou plně v souladu s *acquis* EU a Ženevskou úmluvou. Definice bezpečných

¹⁵ Směrnice, kterou se definuje napomáhání k nepovolenému vstupu, přechodu a pobytu (směrnice 2002/90/ES).

¹⁶ Směrnice o podmínkách pro přijímání žadatelů o azyl (směrnice 2003/9/ES), kvalifikační směrnice (směrnice 2004/83/ES a přepracovaná směrnice 2011/95/ES), směrnice o azylovém řízení (směrnice 2005/85/ES) a směrnice o dočasné ochraně (směrnice 2001/55/ES).

zemí původu a bezpečných třetích zemí nejsou v souladu se směrnicí o azylovém řízení. Zákon nepopisuje zásady azylového řízení. Obsahuje dodatečnou kategorii tzv. „dočasná ochrana“, avšak její účel a rozsah nejsou zřejmé.

Neřeší přiměřeně potřeby zranitelných osob, respektive se omezuje pouze na nezletilé osoby, ženy a osoby s mentálním či tělesným postižením. Tato ustanovení nejsou plně v souladu se směrnicí o podmínkách přijímání a kvalifikační směrnicí. Práva žadatelů o azyl a procesní záruky se jeví být nepřiměřeně omezeny, zejména pokud jde o posuzování žádostí, používání mateřského jazyka v žádostech, využívání tlumočnicků a právo komunikovat s Úřadem vysokého komisaře OSN pro uprchlíky. Zdá se, že úloha, kterou plní Úřad vysokého komisaře OSN pro uprchlíky, není v souladu se směrnicí o azylovém řízení ani Ženevskou úmluvou.

Neexistují žádná jasně formulovaná ustanovení týkající se práv a povinností uprchlíků a osob, na které se vztahuje doplňková ochrana nebo tzv. „dočasná ochrana“, a v zákoně není uvedeno několik základních zásad, jako například přístup ke vzdělávání, pomoc při integraci, právo na vlastnictví a právo na zaměstnání, v důsledku čehož nejsou splněny standardy kvalifikační směrnice a ženevské úmluvy. Opravné prostředky nezahrnují právo odvolat se proti zamítnutí žádosti o doplňkovou nebo tzv. „dočasnou ochranu“, v důsledku čehož nejsou splněny standardy směrnice o azylovém řízení. Časové lhůty pro přerušování azylového řízení nejsou jasně definovány.

Do listopadu 2012 obdrželo Kosovo pouze 31 žádostí o azyl a v roce 2011 189 žádostí. Také v tomto roce čelilo oddělení ministerstva vnitra pro občanství, migraci a azyl řadě obvinění z korupce při správě azylových zařízení a pronájmu ubytování pro navracené osoby. Příslušné orgány by měly tato obvinění důkladně vyšetřit. Kosovo by rovněž mělo prozkoumat možnosti spolupráce s Evropským podpůrným úřadem pro otázky azylu.

3.3. Blok 3: Veřejný pořádek a bezpečnost

Kosovo v roce 2012 přepracovalo svůj **system trestního soudnictví** prostřednictvím nového zákona o soudech, nového zákona o státním zastupitelství, nového trestního zákona a nového trestního řádu, které vešly v platnost dne 1. ledna 2013. Zákony o soudní radě a státním zastupitelství vstoupily v platnost v roce 2011. Těchto šest právních předpisů doplňuje zákon o zvláštním státním zastupitelství, který stanoví výlučné a sekundární pravomoci zvláštních státních zástupců odpovědných za vyšetřování a trestní stíhání mj. organizovaného zločinu, korupce a terorismu.

Novou soudní strukturu budou tvořit soudy nejnižšího stupně, odvolací soud a nejvyšší soud. Zákonem o soudech se v rámci soudů nejnižšího stupně a odvolacího soudu zřizují oddělení pro závažné trestné činy určené k rozhodování v případech závažných trestných činů, včetně těch, které spadají do výlučných a sekundárních pravomocí zvláštního státního zastupitelství. Vláda zvážila zřízení zvláštní trestní komory při soudu nejnižšího stupně v Prištině, která by rozhodovala v případech závažných trestných činů v oblastech, které odrážejí výlučné a sekundární pravomoci zvláštního státního zastupitelství. Je nejasné, v jakém vztahu by byla takováto zvláštní komora k oddělení pro závažné trestné činy, které mají být zřízeny při soudech na nejnižší úrovni a odvolacím soudu.

Kosovo by mělo provést reformu svého soudnictví způsobem, který zlepší nezávislost, efektivitu, odpovědnost a nestrannost soudnictví, včetně přidělení dostatečných finančních prostředků a lidských zdrojů na provoz nového soudního systému. Soudci a státní zástupci absolvovali bezpečnostními prověrky v roce 2009. Soudní rada a státní zastupitelství by měly usilovat zejména o to, aby předešly politickému vměšování se do vyšetřování a trestního stíhání trestných činů a do rozhodování o nich, měly by zajistit transparentní nábor, bezpečnostní prověrky a jmenování soudců a státních zástupců a volná místa obsazovat

zejména uchazeči z řad menšin a prosazovat disciplinární opatření ve všech případech korupce v soudnictví. Soudní rada by měla pokračovat v provádění své strategie pro snížení počtu projednávaných soudních případů.

Nový **trestní zákon** byl přijat v dubnu 2012 a vstoupil v platnost v lednu 2013. Obsahuje mj. ustanovení o nezákonném převaděčství přistěhovalců, obchodování s lidmi, výrobě drog a obchodování s nimi, organizovaném zločinu, korupci a nedovoleném obchodu se zbraněmi. Jeho ustanovení respektují výlučné a sekundární pravomoci zvláštního státního zastupitelství. Ustanovení o trestných činech souvisejících s korupcí však vyžadují další zkoumání. Ustanovení týkající se vyhoštění cizinců z Kosova nejsou plně v souladu s ustanoveními zákona o cizincích. Oddíl věnovaný trestnímu rejstříku neobsahuje ustanovení o výměně informací se třetími zeměmi.

Nový **trestní řád** byl přijat dne 22. prosince 2012 a vstoupil v platnost dne 1. ledna 2013. Některé z jeho ustanovení jsou v souladu s normami EU, včetně ustanovení o ochraně údajů. Jiná ustanovení představují důvody k obavám. Nový trestní řád obsahuje některá ustanovení, která mohou ovlivnit zásadu zákazu zpětné působnosti právních předpisů. Návrh trestního řádu stanovil, že probíhající případy budou souzeny podle předchozího řádu, přičemž přechodná opatření přijatého trestního řádu se vztahují také na trestní řízení zahájená před 1. lednem 2013, případy, v nichž padlo a bylo potvrzeno obvinění, a případy, v nichž padlo obvinění, avšak prozatím nebylo potvrzeno. Nový řád obsahuje přechodné období pouhých deseti dnů, což je nedostatečně dlouhá doba na to, aby se všechny zúčastněné strany připravily na jeho provádění. To může způsobit problémy při výkonu spravedlnosti. Případná zpětná působnost nových ustanovení řádu o výpovědi svědků během přípravného řízení může omezit přípustnost výpovědi během přípravného řízení jako příčiny odsouzení v již probíhajících trestních řízeních. Několik ustanovení trestního řádu by mělo být dále prověřeno.

Správné provádění nového zákona o soudech, nového zákona o státním zastupitelství, nového trestního zákona a nového trestního řádu je nezbytným předpokladem pro zvýšení nezávislosti, efektivity, odpovědnosti a nestrannosti soudnictví v Kosovu. Proto by mělo Kosovo zvážit provedení celkového přezkumu fungování restrukturalizovaného systému trestního soudnictví v druhé polovině roku 2013, včetně posouzení provádění uvedených čtyř zákonů.

3.3.1. Předcházení organizovanému zločinu, korupci a terorismu a boj proti nim

Kosovo vytvořilo právní a institucionální rámec pro boj proti organizovanému zločinu a korupci, avšak spolupráce mezi policií, celními orgány a státními zástupci při vyšetřování a trestním stíhání těchto trestných činů by se měla dále zlepšit¹⁷. Musí se zlepšit spolupráce mezi policií a státním zastupitelstvím, aby se zajistilo zvýšení počtu trestních stíhání navazujících na vyšetřování a aby byl zaručen aktivní přístup k boji proti závažným trestným činům v souladu se strategií a akčním plánem v oblasti policejní práce založené na zpravodajských informacích. Vyšetřovací kapacita policie je přiměřená, avšak v případě celních orgánů by se měla zlepšit. Spolupráce mezi policií a finanční zpravodajskou jednotkou (FIU) by se měla zlepšit s cílem zajistit aktivní přístup k zahájení vyšetřování majetku nejasného původu. V roce 2012 došlo ke zlepšení fungování FIU a její spolupráce s policií. V roce 2012 byly položeny základy nového programu na ochranu svědků, bude však

¹⁷ Viz zvláštní zpráva Evropského účetního dvora č. 18/2012 nazvaná „Pomoc Evropské unie Kosovu na podporu právního státu“.

nezbytné vyčlenit na tuto oblast podstatné rozpočtové prostředky a vybudovat přiměřené kapacity. Očekává se, že Kosovo přijme novou protikorupční strategii a akční plán, přičemž již přijalo novou strategii a akční plán proti organizovanému zločinu. Mělo by usilovat zejména o zřízení evidence vyšetřování, trestních stíhání a konečných rozhodnutí soudu v případech souvisejících s organizovaným zločinem a korupcí, včetně obchodování s drogami, obchodování s lidmi, nedovoleného obchodu se zbraněmi a praní peněz.

Důležitou úlohu ve vyšetřování a trestním stíhání závažných trestných činů v Kosovu plní **zvláštní státní zastupitelství**. Mezi zvláštní státní zástupce patří státní zástupci z EULEXu a kosovští státní zástupci, kteří mají oprávnění a odpovědnost vést trestní vyšetřování a trestně stíhat závažné trestné činy, které spadají do výlučných¹⁸ a sekundárních¹⁹ pravomocí zvláštního státního zastupitelství. V roce 2012 vláda zvažovala změnu pravomocí zvláštního státního zastupitelství nebo rozšíření výlučné pravomoci zvláštního státního zastupitelství vyšetřovat a trestně stíhat případy praní peněz na všechny státní zástupce v Kosovu. Takovéto reformy by měly být podniknuty pouze v návaznosti na další zkušenosti s fungováním restrukturalizovaného systému trestního soudnictví v praxi. Výlučné a sekundární pravomoci zvláštního státního zastupitelství by měly zůstat zachovány. V souvislosti s výše uvedeným všeobecným přezkumem systému trestního soudnictví se mohou Kosovo a EU začít společně zamýšlet nad tím, jak nejlépe přizpůsobit pravomoci zvláštního státního zastupitelství restrukturalizovanému systému trestního soudnictví.

Byl vytvořen právní a institucionální rámec pro boj proti **obchodování s drogami** a prekurzory. Prostředky pro provedení kosovské protidrogové politiky však nejsou dostatečné a přístup založený na zpravodajských informacích je značně omezený. Snahy Kosova o narušení pašování heroinu z Afghánistánu přes Turecko na trhy EU a pašování kokainu z Latinské Ameriky přes Černou Horu a Albánii do EU zůstávají nedostatečné. Kosovo se i nadále potýká s problémy při omezování pěstování a pašování marihuany do EU. Počet záchytů drog se v roce 2012 zvýšil, avšak zůstal na nízké úrovni, přičemž soudní dohled nad vyšetřováním je nedostatečný. V roce 2009 zahájilo Kosovo spolupráci s Evropským monitorovacím centrem pro drogy a drogovou závislost (EMCDDA). Jeho zákon o drogách, psychotropních látkách a prekurzorech zahrnuje mezinárodní normy pro boj proti obchodování s drogami a také aspekty prevence drogové závislosti. Trestní zákoník stanoví tresty za obchodování s drogami. Strategie a akční plán v oblasti drogové problematiky se zabývají snížením poptávky a nabídky. Kosovo by mělo podstatně zvýšit své úsilí v boji proti obchodování s drogami.

Právní a institucionální rámec pro boj proti **obchodování s lidmi** je ve fázi vývoje. Kosovo zůstává zemí původu obětí obchodování s lidmi a zemí jejich tranzitu. Nadále pokračuje trend obchodování s ženami a jejich pašování do EU za účelem sexuálního vykořisťování. Závažný problém i nadále představuje obchodování s dětmi za účelem žebrání a zprostředkování nelegální migrace, často za použití padělaných nebo pozměněných dokladů. Nový trestní zákoník obsahuje ustanovení týkající se obchodování s lidmi a nezákonného převaděčství přistěhovalců. Zvýšil tresty za obchodování s dětmi. V roce 2012 policie zahájila řadu trestních vyšetřování obchodování s lidmi, avšak počet trestních stíhání a odsouzení za

¹⁸ Mezi výlučné pravomoci patří vyšetřování a trestní stíhání mj. terorismu, válečných zločinů, organizovaného zločinu a praní peněz.

¹⁹ Mezi sekundární pravomoci patří vyšetřování a trestní stíhání mj. nezákonného převaděčství přistěhovalců, obchodování s lidmi, obchodování s drogami, nelegálního hazardu, daňových úniků, nedovoleného obchodu se zbraněmi, zneužití pravomocí, úplatkářství a podvodů ve státní správě.

takovéto trestné činy zůstává nízký. Vláda doposud nepřijala zákon o obchodování s lidmi, ačkoliv to bylo naplánováno v rámci legislativního programu. Byla vytvořena strategie a akční plán proti obchodování s lidmi. Kosovo by však mělo podstatně zvýšit své úsilí v boji proti obchodování s lidmi a zprostředkování nelegální migrace, mimo jiné prostřednictvím návrhu nového zákona o obchodování s lidmi.

Kosovo se i nadále potýká s obchodováním s **ručními palnými a lehkými zbraněmi**. Trestní zákoník obsahuje ustanovení o nedovoleném obchodu se zbraněmi a Kosovo má strategii a akční plán proti nelegálnímu obchodování se zbraněmi. Terorismus, jehož původ je v Kosovu, představuje pro Kosovo a EU menší hrozbu než organizovaný zločin a korupce. Kosovo má strategii a akční plán proti terorismu a v oblasti vnitřní bezpečnosti. Tyto strategie by měly být plně provedeny.

Zákon o předcházení **praní peněz a financování terorismu** zřizuje FIU jako nezávislou instituci, která poskytuje finanční zpravodajství vyšetřovacím orgánům v oblasti praní peněz a financování terorismu. Povinnosti střediska finančního zpravodajství vedeného EULEXem byly nedávno převedeny na kosovskou FIU. Spolupráce FIU s bankami se v roce 2012 zlepšila, přičemž se zvýšil počet oznámených hotovostních transakcí. Vláda rovněž s podporou EU a Rady Evropy navrhla změny tohoto zákona s cílem vyřešit problémy ve čtyřech oblastech: vnitrostátní posouzení rizik, rámec pro kriminalizaci, sankce za nedodržení předpisů a mezinárodní spolupráce. Tyto změny mají na zřeteli aktualizaci definic zákona v souladu s doporučeními Finančního akčního výboru, posílení operativní nezávislosti FIU a zdokonalení ustanovení o výměně informací, náležitě obezřetnosti vůči klientovi, oznámení podezřelého obchodu, povinnostech v oblasti dohledu, sankcích a kasinech. Výměna informací se třetími zeměmi se zlepšila: FIU uzavřela memoranda o porozumění se sedmi zeměmi²⁰. Kosovo se za podpory Slovinska uchází o členství v Egmontské skupině finančních zpravodajských jednotek. Kosovo by mělo zvážit budoucí změny svých právních předpisů týkajících se předcházení praní peněz a financování terorismu, a to v oblasti specializované přípravy a statistických ukazatelů, a mělo by provést příslušnou strategii a akční plán.

Konfiskace majetku je do jisté míry upravena trestním zákonem a trestním řádem. Vláda navrhla zákon, kterým se stanoví rozšířené pravomoci v oblasti konfiskace majetku. To by umožnilo konfiskaci na základě odsuzujícího rozsudku a v omezené míře i konfiskaci nahromaděného majetku. Konfiskační pravomoci se rozšiřují na majetek, který není majetkovou výhodou získanou z trestné činnosti, majetek nabytý žalovanou osobou, která zemřela nebo opustila Kosovo a majetek převedený na jiný subjekt. V případech koupě v dobré víře nemůže být převedený majetek konfiskován. Tento návrh zavádí pojem „obráceného důkazního břemene“, který vyžaduje, aby žalované osoby prokázaly, jakým způsobem obstaraný majetek nabyly. Pokud jde o výkon rozhodnutí o obstarání a konfiskaci majetku, poskytuje justičním a donucovacím orgánům podporu agentura spravující obstaraný a zabavený majetek. Kosovo by mělo přijmout a provést zákon, kterým se stanoví rozšířené pravomoci v oblasti konfiskace majetku.

Kosovo vytvořilo rozsáhlý právní a institucionální rámec proti **korupci**, včetně zákonů o majetkovém přiznání zaměstnanců státní správy, předcházení střetu zájmu ve veřejném sektoru, oznamovatelích (whistle blowers), veřejných zakázkách a financování politických stran. Prováděním zákonů o majetkovém přiznání a předcházení střetu zájmu se zabývá

²⁰ Mezi tyto země patří: Slovinsko, Chorvatsko, Albánie, Černá Hora, Bývalá jugoslávská republika Makedonie, San Marino a Turecko.

protikorupční agentura. Tato agentura může iniciovat předběžné šetření korupce tak, že policii nebo státním zástupcům předá podezřelé korupční případy. Agentura podepsala memorandum o porozumění s EULEXem. Navzdory svému mandátu může ověřit původ majetku pouze v případě, že má podezření, že byl nabyt nelegálně. Její schopnosti při odhalování a sledování rizika v oblasti korupce ve veřejném sektoru, mj. prostřednictvím hodnocení rizika v citlivých odvětvích, jsou nadále omezené. Kosovo by mělo zvážit, zda tato agentura nepotřebuje k řádnému plnění svých úkolů dodatečné prostředky.

V roce 2012 byla pod záštitou prezidenta zřízena Protikorupční rada s cílem zlepšit koordinaci mezi různými orgány zapojenými do boje proti korupci. Zvláštní státní zastupitelství rovněž zřídilo pracovní skupinu pro boj proti korupci a policie vytvořila ředitelství pro boj proti hospodářské kriminalitě a korupci. U těchto protikorupčních orgánů je třeba ujasnit úlohy a povinnosti, které se překrývají.

Navzdory tomu, že je v platnosti moderní zákon o veřejných zakázkách, zůstává v Kosovu i nadále velkým problémem zneužívání postupu zadávání veřejných zakázek. Tento zákon by měl být proveden v plném rozsahu a jakékoliv zneužití by mělo být vyšetřováno a trestně stíháno. Zákon o **financování politických stran** by měl být změněn tak, aby zakázal nebo přísně reguloval dary od právnických osob, které současně dodávají zboží a služby veřejné správě, zavázal politické strany k tomu, aby měly jediný bankovní účet, a definoval lhůty pro zveřejňování finančních výkazů. Aby se v boji proti korupci dosáhlo konkrétních výsledků, měl by být proveden celý kosovský protikorupční rámec.

Nový zákon o **policii** upravuje povinnosti a pravomoci policie. Sekundární právní předpisy stále nejsou dokončeny, zejména pokud jde o použití síly a střelných zbraní policejními složkami, ochranu údajů a disciplinární opatření. Zákon o policejní inspekci upravuje pravomoci nezávislé policejní inspekce, která se zabývá stížnostmi a disciplinárním řízením a může zahájit trestní vyšetřování příslušníků policejních složek. Vztahy mezi policií a policejní inspekci se v roce 2012 zlepšily a inspekce v roce 2012 rovněž zahájila několik nových vyšetřování. Pro plné provedení zákona o policejní inspekci jsou nezbytné sekundární právní předpisy, které doposud nebyly přijaty. Měly by být přijaty a provedeny všechny nezbytné sekundární právní předpisy související se zákonem o policii a zákonem o policejní inspekci.

V roce 2012 Kosovo navrhlo zákon o **odposlechu telekomunikačních prostředků**, který by policii, kosovské zpravodajské službě, celním orgánům a EULEXu umožnil provádět legální odposlech elektronické komunikace a vyžadovat obsah, lokalizaci a provozní údaje elektronické komunikace pro účely prosazování práva a vnitřní bezpečnosti. Ačkoliv se zdá být účel a rozsah navrženého zákona v souladu s ustanoveními směrnice o soukromí a elektronických komunikacích²¹, byly vzneseny důvodné námitky, pokud jde o jeho soulad s ustanoveními směrnice o uchovávání údajů²². Budoucí právní předpisy o odposlechu musí jasně rozlišovat mezi soudním odposlechem a odposlechem pro zpravodajské služby, v souladu s evropskými osvědčenými postupy. Vláda by měla zvážit regulaci uchovávání údajů pro účely prosazování práva, zejména pokud jde o jeho rozsah, účel, přiměřenost, kategorie údajů, přístup k údajům, období uchovávání a opravné prostředky, a to v souladu se směrnicí o uchovávání údajů.

V roce 2011 byl přijat zákon na **ochranu svědků**, který vstoupil v platnost v roce 2012. Upravuje ochranu svědků závažných trestných činů. Je z velké části v souladu s evropskými

²¹ Směrnice 2002/58/ES, čl. 15 odst. 1.

²² Směrnice 2006/24/ES.

osvědčenými postupy, avšak jeho provádění vyžaduje sekundární právní předpisy v otázkách, jako je změna identity, rozpočtová ustanovení, požadavky na bezpečný úkryt a dotazníky pro oběti. V lednu 2013 byla podepsána mezinárodní dohoda o přesídlování, založená na formátu EUROPOLu. Jakmile bude provozuschopné, bude kosovské ředitelství pro ochranu svědků vykonávat činnost souběžně s programem EULEXu pro bezpečnost svědků, který stále zajišťuje ochranu svědků trestných činů v rámci mandátu EULEXu.

3.3.2. Spolupráce v oblasti prosazování práva

Kosovo uzavřelo dohody o **policejní spolupráci** s Rakouskem, Švédskem, Chorvatskem, Albánií a Bývalou jugoslávskou republikou Makedonií, dohody o boji proti obchodování s lidmi s Francií a Bývalou jugoslávskou republikou Makedonií, navázalo bezpečnostní spolupráci s Německem a uzavřelo dohodu o boji proti organizovanému zločinu a nelegální migraci s Maďarskem. Má dohody o celní spolupráci s deseti zeměmi²³.

V roce 2011 Kosovo zřídilo jednotku pro spolupráci v oblasti mezinárodního prosazování práva (ILECU). Tato jednotka se, stejně jako jinde na západním Balkánu, snaží usnadnit strategickou a operační spolupráci s orgány prosazování práva v sousedních zemích a členských státech EU. Jako základní složka policie má kosovská ILECU přístup ke všem domácím databázím. Osobní údaje by měla zpracovávat plně v souladu se zákonem o ochraně údajů. Policie nedávno rovněž EULEXu umožnila přístup k policejnímu informačnímu systému a systému správy hranic. Takovéto sdílení informací bude pravděpodobně přínosem pro vyšetřování závažných trestných činů v Kosovu, avšak policie a EULEX by rovněž měly usilovat o vytvoření formálního rámce pro výměnu informací o trestné činnosti a zpravodajství prostřednictvím technického ujednání.

Strategická a operační spolupráce Kosova se sousedními zeměmi a s členskými státy EU v oblasti prosazování práva funguje na neformálním základě. Spolupráce v oblasti prosazování práva s Albánií a Bývalou jugoslávskou republikou Makedonií je silná a vztahy se Srbskem (s pomocí EU) a s Bosnou a Hercegovinou se zlepšují. Kosovo plánuje rozmístění styčných důstojníků pro prosazování práva v Rakousku, Maďarsku, Německu, Švédsku a Švýcarsku. Kosovo by mělo pokračovat v prohlubování spolupráce v oblasti prosazování práva se všemi sousedními zeměmi a členskými státy EU, které o to jeví zájem. Mělo by rovněž prozkoumat možnosti spolupráce s EUROPOLem, INTERPOLEM a regionálními organizacemi pro prosazování práva.

3.3.3. Soudní spolupráce v trestních věcech

Kosovo uzavřelo dohody o **vzájemné právní pomoci** s Chorvatskem, Bývalou jugoslávskou republikou Makedonií a Tureckem, dohody o vydávání osob s Bývalou jugoslávskou republikou Makedonií a Tureckem a dohody o předávání odsouzených osob s Belgií, Švýcarskem, Bývalou jugoslávskou republikou Makedonií a Tureckem. Byla dokončena jednání s Německem, Itálií a Albánií o vzájemné právní pomoci, vydávání osob a předávání odsouzených osob. Kosovo oslovilo dalších 23 států s cílem vyjednat další dohody²⁴.

Vedle těchto dvoustranných dohod poskytuje právní základ pro vzájemnou právní pomoc se třetími zeměmi zákon o mezinárodní právní spolupráci. EULEX i nadále v rámci technického

²³ Mezi tyto země patří: Bulharsko, Česká republika, Německo, Irsko, Švédsko, Spojené království, Švýcarsko, Kanada, Spojené státy a Saudská Arábie.

²⁴ Mezi tyto země patří: Belgie, Bulharsko, Česká republika, Dánsko, Estonsko, Finsko, Francie, Itálie, Litva, Lotyšsko, Lucembursko, Maďarsko, Německo, Nizozemsko, Polsko, Portugalsko, Rakousko, Slovinsko, Švédsko, Chorvatsko, Švýcarsko, Norsko a Turecko.

ujednání s ministerstvem spravedlnosti působí jako rozhraní pro země, které Kosovo neuznávají. Zákon o mezinárodní právní spolupráci vyžaduje v souvislosti se zpracováním žádostí o vzájemnou právní pomoc reciprocitu. Kosovo zaslalo několik žádostí Srbsku, avšak s ohledem na chybějící reciprocitu odmítlo zpracovat obdobné žádosti ze Srbska.

Ačkoliv není členem Rady Evropy, mělo by Kosovo zvážit podepsání všech příslušných úmluv Rady Evropy v oblasti vzájemné právní pomoci. Kosovo by rovněž mělo prošetřit možnosti spolupráce s EUROJUSTem.

3.3.4. Ochrana údajů

Právo na **ochranu osobních údajů** je zajištěno ústavou, zákonem o přístupu k úředním dokumentům a zákonem o ochraně osobních údajů. Další pravidla pro ochranu údajů jsou stanovena v zákoně o utajení informací a bezpečnostních prověrkách. K provedení tohoto právního rámce slouží nařízení o agentuře pro ochranu údajů a sekundární právní předpisy o posuzování úředníků orgánu pro ochranu údajů.

Zákon o ochraně údajů upravuje zpracování údajů veřejnými a soukromými subjekty, povinnosti správců a zpracovatelů údajů a práva subjektů údajů. Stanoví sankce za závažné porušení ustanovení o ochraně údajů. Tento zákon je z valné části v souladu s *acquis* EU, avšak pro další pokrok v oblasti ochrany údajů je nezbytné provedení příslušného nařízení a sekundárních právních předpisů.

Tento zákon obsahuje soubor omezení týkajících se informací, které mají být poskytnuty subjektu údajů, práva na přístup a práva doplňovat, opravovat nebo vymazávat údaje. Výjimku v tomto kontextu představuje veřejná bezpečnost. Uvedené ustanovení je v souladu s *acquis* EU, avšak jeho provádění by mělo být monitorováno. Většina členských států má ustanovení, která umožňují v zájmu veřejné bezpečnosti omezit právo subjektů údajů na přístup k jejich osobním údajům. Rozsah práv subjektů údajů a případné související výjimky musí být dále upřesněny.

Nezávislost hlavního inspektora agentury pro ochranu údajů je zakotvena v zákoně o ochraně údajů. Ačkoliv jsou zajištěny formální aspekty nezávislosti, musí být tato ustanovení provedena v praxi. Zdá se, že faktická nezávislost inspektorů je přiměřená: všech pět inspektorů bylo jmenováno a nastoupilo do funkce.

Tato agentura má vlastní rozpočet spravovaný nezávisle v souladu se zákonem o ochraně údajů. Rozpočet se zdá být přiměřený a agentura obsadila většinu svých pracovních míst. Zřídila pracovní skupiny s cílem navrhnout nařízení o zpracování osobních údajů v rámci policejní a soudní spolupráce v trestních věcech. Rada pro ochranu údajů schválila seznam zemí a mezinárodních organizací s dostatečnou úrovní ochrany údajů. Navzdory nedostatečnému počtu zaměstnanců provedla padesát inspekci a auditů veřejných a soukromých organizací za účelem posouzení toho, zda dodržují pravidla pro ochranu údajů.

Tato agentura je rovněž konzultována před přijetím legislativních a správních opatření souvisejících se zpracováním osobních údajů. Byla konzultována ve věci třinácti návrhů zákonů a nařízení, avšak nebyla konzultována před přijetím zákona o policii a nového trestního řádu. V souladu se svým mandátem by měla být tato agentura v budoucnu konzultována v souvislosti se všemi návrhy právních předpisů, jejichž součástí je zpracování osobních údajů.

3.4. Blok 4: Základní práva týkající se svobody pohybu

Lidská práva a základní práva jsou zakotvena v kosovské ústavě. V ústavě jsou uvedeny všechny hlavní mezinárodní dohody a nástroje přímo uplatnitelné v Kosovu²⁵. V případě konfliktu mají mezinárodní dohody, které Kosovo ratifikovalo, přednost před domácími právními předpisy. Lidská a základní práva zakotvená v těchto dohodách musí být interpretována v souladu s rozhodnutími Evropského soudu pro lidská práva.

Ústava opravňuje jednotlivce k tomu, aby se v případě porušení svých základních práv obrátili na ústavní soud. V rámci parlamentu existuje výbor pro lidská práva, rovnost pohlaví, pohřešované osoby a petice s mandátem k přezkumu všech záležitostí týkajících se lidských práv, přezkumu petic občanů a dohledu nad prováděním zákonů spadajících do jeho působnosti. Kosovo vytvořilo na ústřední a místní úrovni pomocné struktury pro ochranu, podporu a prosazování lidských a základních práv. V nejbližší době by měla být navržena nová strategie a nový akční plán v oblasti lidských práv.

Kosovo má k dispozici pevný právní rámec pro ochranu základních a lidských práv. Na různých úrovních vlády existuje řada institucí a orgánů s povinnostmi vztahujícími se k provádění těchto práv. Kosovo v současné době pracuje na sekundárních právních předpisech v této oblasti, v rámci čehož by mělo dojít ke konzultaci místních orgánů.

Evropská rámcová úmluva o ochraně národnostních menšin, která poskytuje mandát k ochraně osob před hrozbami, projevy nepřátelství, násilím nebo diskriminací v důsledku jejich etnické, kulturní, jazykové nebo náboženské identity, je v Kosovu přímo použitelná. Domácí právní rámec obsahuje rovněž ustanovení, která kosovské instituce vybízejí k ochraně bezpečnosti **menšin**, mj. prostřednictvím zákona o ochraně a podpoře práv komunit a jejich členů a zákona o používání jazyků. Kosovo má strategii a akční plán pro integraci romské, ašalské a egyptské menšiny, avšak situace těchto menšin zůstává velmi špatná. Uvedená strategie a akční plán jsou i nadále prováděny v omezené míře, zejména kvůli nedostatku politické vůle a nedostatečné kapacitě ministerstev a místních orgánů.

Kosovo má k dispozici **antidiskriminační** právní rámec, včetně zákona o rovnosti pohlaví, antidiskriminačního zákona, zákona o zaměstnávání osob se zdravotním postižením a zákona o veřejném ochrání práv. Probíhá přezkum antidiskriminačního zákona s cílem posílit jeho sankční mechanismus. V oblasti sociálního začlenění, včetně antidiskriminace, však došlo pouze k omezenému pokroku. Antidiskriminační zákon doposud nevytvořil účinný mechanismus ochrany proti diskriminaci, což souvisí také s malou aktivitou občanské společnosti. Komunita leseb, gayů, bisexuálů a transgenderových osob (LGBT) čelí stigmatizaci a hrozbě násilí. Navzdory existenci právních předpisů se lidé se zdravotním postižením potýkají se závažnými problémy, pokud jde o přístup k infrastruktuře, pomoci, zdravotní péči, zaměstnání a ochraně před diskriminací. Právní rámec by měl být posílen tak, aby byla v Kosovu zajištěna rovnost pohlaví.

Právní rámec podporující **přístup menšin k cestovním dokladům a průkazům totožnosti**, včetně evidence obyvatel, je uspokojivý, avšak jeho provádění je i nadále omezené. Nedávná zpráva OBSE zjistila, že ačkoliv mají místní samosprávy povinnost poskytovat služby ve

²⁵ Mezi tyto nástroje patří Všeobecná deklarace lidských práv, Evropská úmluva o lidských právech a protokoly k této úmluvě, Mezinárodní pakt o občanských a politických právech a protokoly k němu, Rámcová úmluva Rady Evropy o ochraně národnostních menšin, Úmluva o odstranění všech forem rasové diskriminace, Úmluva o odstranění všech forem diskriminace žen, Úmluva o právech dítěte. Kosovo není členem OSN ani Rady Evropy.

všech úředních jazycích, nemají často osoby, které patří k menšinám, jež jsou v dané obci v početní menšině, možnost komunikovat s úředníky evidence obyvatel ve svém vlastním jazyce a získat doklady v tomto jazyce. Negramotní příslušníci menšin čelí při vyplňování formulářů evidence obyvatel dalším překážkám²⁶.

Příslušníci srbské menšiny vyjádřili obavy, pokud jde o svobodu pohybu v souvislosti s prováděním dohody o svobodě pohybu se Srbskem ze stany Kosova. Potýkali se s prodlením při získávání řidičských průkazů a dokladů o registraci vozidla a s problémy v souvislosti s dodržováním používání úředních jazyků, což může mít nepříznivý dopad na svobodu pohybu. Některé z těchto stížností, které většinou souvisely s nedostatečným prováděním na místní úrovni, přijal veřejný ochránce práv.

Etnicky motivovaná trestná činnost je páchána na všech menšinách v Kosovu, včetně Albánců v oblastech, v nichž nepředstavují většinu. Došlo k nárůstu etnicky motivované trestné činnosti páchané na srbských navrátilcích a bezpečnost Srbů na jih od řeky Ibar se zhoršila.

Hlavními místními orgány pověřenými řešením otázek bezpečnosti menšin jsou rady pro bezpečnost místních komunit, kterým předsedají místní starostové a jejichž členy jsou představitelé místních menšin. Fungování těchto rad je však i nadále nestabilní a řada samospráv tyto orgány doposud nezřídila. Vláda v roce 2011 přijala strategii a akční plán pro bezpečnost komunit.

4. POSOUZENÍ DOPADU UVOLNĚNÍ VÍZOVÉHO REŽIMU NA MIGRACI A BEZPEČNOST

4.1. Dopad uvolnění vízového režimu s Kosovem na bezpečnost

V oblasti účinné prevence organizovaného zločinu a korupce a boje proti nim se Kosovo i nadále potýká se závažnými problémy. V širokém měřítku dochází k trestné činnosti, jako je obchodování s heroinem, kokainem a marihuanou, zprostředkování nelegální migrace, obchodování s lidmi, nedovolený obchod se zbraněmi a pašování cigaret a pohonných hmot²⁷. Kombinace výnosné nezákonné přeshraniční činnosti, hospodářské zaostalosti a omezené správní kapacity vytváří příznivé podmínky pro korupci, praní peněz a zneužívání postupu zadávání veřejných zakázek. Přes drobné zlepšení, které v roce 2012 zaznamenala OECD²⁸ a organizace Transparency International²⁹, zůstává korupce hlavním problémem Kosova.

Kosovo vytvořilo právní a institucionální rámec pro boj proti organizovanému zločinu a korupci, avšak spolupráce mezi policií, celními orgány a státními zástupci při vyšetřování a trestním stíhání těchto trestných činů by se měla dále zlepšit. Musí se zlepšit spolupráce mezi policií a státním zastupitelstvím, aby se zajistilo zvýšení počtu trestních stíhání navazujících na vyšetřování a aby byl zaručen aktivní přístup k boji proti závažným trestným činům v souladu se strategií a akčním plánem v oblasti policejní práce založené na zpravodajských informacích. Vyšetřovací kapacita policie je přiměřená, avšak v případě celních orgánů by se měla zlepšit. Spolupráce mezi státním zastupitelstvím a finanční zpravodajskou jednotkou (FIN) by se měla zlepšit s cílem zajistit aktivní přístup k zahájení vyšetřování majetku

²⁶ OBSE, Přístup k evidenci obyvatel v Kosovu, Priština, červenec 2012.

²⁷ Europol, Posouzení hrozeb organizované trestné činnosti v EU, 28. dubna 2011.

²⁸ OECD, Podpora zlepšení správy a řízení veřejného sektoru, posouzení Kosova, březen 2012.

²⁹ V indexu vnímání korupce (CPI) organizace Transparency International se Kosovo v letech 2010 a 2011 umístilo nejnižší ze všech zemí západního Balkánu, avšak v roce 2012 předstihlo Albánii.

nejasného původu. V roce 2012 došlo ke zlepšení fungování FIU a její spolupráce s policií. V roce 2012 byly položeny základy nového programu na ochranu svědků.

Prostředky pro provedení kosovské protidrogové politiky jsou nedostatečné a přístup založený na zpravodajských informacích je značně omezený. Snahy Kosova o narušení pašování heroinu z Afghánistánu přes Turecko na trhy EU a pašování kokainu z Latinské Ameriky přes Černou Horu a Albánii do EU zůstávají nedostatečné. Kosovo se i nadále potýká s problémy při omezování pěstování a pašování marihuany do EU. Počet záchytů drog se v roce 2012 zvýšil, avšak zůstal na nízké úrovni, přičemž právní dohled nad vyšetřováním je nedostatečný.

Právní a institucionální rámec pro boj proti obchodování s lidmi je ve fázi vývoje. Kosovo zůstává zemí původu obětí obchodování s lidmi a zemí jejich tranzitu. Nadále pokračuje trend obchodování s ženami a jejich pašování do EU za účelem sexuálního vykořisťování. Závažný problém i nadále představuje obchodování s dětmi za účelem žebrání a zprostředkování nelegální migrace, často za použití padělaných nebo pozměněných dokladů. Kosovo se i nadále potýká s obchodováním s ručními palnými a lehkými zbraněmi.

Kosovo má rozsáhlý legislativní a institucionální rámec proti korupci. Provádění zákonů o majetkovém přiznání a předcházení střetu zájmu je v kompetenci protikorupční agentury. Její schopnosti při odhalování a sledování rizika v oblasti korupce ve veřejném sektoru, mj. prostřednictvím hodnocení rizika v citlivých odvětvích, jsou však nadále omezené. Úlohy a povinnosti v oblasti boje proti korupci dalších dvou protikorupčních orgánů se překrývají, což omezuje jejich efektivitu při tomto úsilí.

Navzdory tomu, že je v platnosti moderní zákon o veřejných zakázkách, zůstává v Kosovu i nadále velkým problémem zneužívání postupu zadávání veřejných zakázek. Zákon o financování politických stran nezakazuje dary od právnických osob, které současně dodávají zboží a služby veřejné správě.

Za současné legislativní a institucionální situace zůstává kapacita Kosova pro účinný boj proti organizované trestné činnosti a korupci omezená, což může mít vážné důsledky pro vnitřní bezpečnost EU. Zdá se, že terorismus, jehož původ je v Kosovu, představuje pro vnitřní bezpečnost EU menší hrozbu než organizovaný zločin a korupce.

Kosovo se vybízí, aby zvážilo doporučení uvedená v této zprávě s cílem zmírnit hrozbu, kterou organizovaný zločin a korupce představuje pro vnitřní bezpečnost EU.

4.2. Dopad uvolnění vízového režimu s Kosovem na migraci

Komise pokračuje v monitorování pěti ukazatelů výkonnosti stanovených v plánu v oblasti víz, jmenovitě míry zamítnutí udělení víz, míry zamítnutí vstupu do schengenského prostoru, počtu osob nelegálně pobývajících v členských státech EU, počtu žádostí o azyl a počtu zamítnutých žádostí o zpětné převzetí. Značný pokles těchto ukazatelů v průběhu trvání dialogu o vízech bude použit jako orientační referenční indikátor pro posouzení dopadu uvolnění vízového režimu s Kosovem na migraci.

V letech 2010 a 2011 bylo možné pozorovat následující trendy:

- míra zamítnutí udělení víza občanům Kosova vykazovala v schengenském prostoru značně kolísavou tendenci,
- počet občanů Kosova, kterým byl odepřen vstup do členských států EU, se zdvojnásobil z 315 na 645,
- počet občanů Kosova, u kterých bylo zjištěno, že nelegálně pobývají v členských státech, klesl z 5 060 na 4 180,

- počet žádostí o azyl podaných občany Kosova v členských státech klesl z 14 325 na 9 865, přičemž míra uznaných žádostí byla 6 % a zůstala poměrně stabilní,
- počet zamítnutých a nevyřízených žádostí o zpětné převzetí se snížil z 243 na 199.

Tabulky 6.1 až 6.6 v příloze obsahují údaje, ze kterých vycházejí následující postřehy:

- podle současných pravidel jsou všechna krátkodobá víza vydávaná členskými státy pro občany Kosova vízy s omezenou územní platností³⁰; statistiky předložené v roce 2011 členskými státy a státy přidruženými k Schengenu potvrdily v schengenském prostoru značně kolísavou tendenci: největší počet víz s omezenou územní platností vydalo kosovským občanům Švýcarsko (16 288), Německo (12 526), Itálie (7 066) a Řecko (4 083),
- počet občanů Kosova, kterým byl odepřen vstup do členských států EU, se mezi lety 2010 a 2011 zvýšil ze 315 na 645, což bylo způsobeno vyššími počty ve Francii a Maďarsku,
- počet občanů Kosova, u kterých bylo zjištěno, že nelegálně pobývají v členských státech, klesl v letech 2010 a 2011 z 5 060 na 4 180. nejvyšší počet ilegálně pobývajících občanů Kosova vykázaly Německo, Francie, Rakousko, Švédsko a Švýcarsko,
- počet žádostí o azyl podaných občany Kosova v členských státech klesl v letech 2010 a 2011 ze 14 325 na 9 865. Nejvyšší počet žádostí kosovských občanů o azyl opět obdržela Francie, Belgie, Německo, Švédsko a Švýcarsko. Míra žádostí o azyl uznaných v prvním stupni řízení zůstala v letech 2010 (5,7 %) a 2011 (6,0 %) na poměrně stabilní úrovni, což naznačuje, že členské státy žadatelům z Kosova i nadále udělovaly určitou formu mezinárodní ochrany,
- počet zamítnutých žádostí o zpětné převzetí se v letech 2010 a 2011 snížil z 243 na 199³¹. Počet nevyřízených žádostí o zpětné převzetí se v letech 2010 a 2011 rovněž snížil z 1 572 na 903. Německo a Belgie i nadále vykazovaly nejvyšší počet Kosovem zamítnutých a nevyřízených žádostí o zpětné převzetí.

Kosovo se vybízí, aby zvážilo doporučení uvedená v této zprávě ke zmírnění případného dopadu bezvízového styku mezi EU a Kosovem na migraci.

5. DOPORUČENÍ PRO KOSOVO

Na základě posouzení předchozích kapitol týkajících se pokroku Kosova při plnění požadavků plánu uvolnění vízového režimu, a aniž je dotčen postoj členských států EU ke statusu Kosova, Komise doporučuje, aby kosovské orgány přijaly náležitá opatření v následujících oblastech:

³⁰ Krátkodobá víza s územně omezenou platností (víza LTV) opravňují držitele pouze k pobytu v členském státě (členských státech), pro který (které) jsou platná. Víza LTV mohou být vydána v případech, kdy cestující nesplňuje všechny podmínky vstupu, kdy alespoň jeden členský stát neuznává cestovní doklad, k němuž jsou víza přiložena, nebo kdy jsou víza v případech, kdy se vyžaduje předchozí konzultace, z naléhavých důvodů vydána bez předchozí konzultace.

³¹ Vzorek členských států a států přidružených k Schengenu použitý v tabulce 6.6 byl složen z následujících zemí: Belgie, Bulharsko, Česká republika, Francie, Itálie, Maďarsko, Německo, Nizozemsko, Rakousko, Řecko, Slovensko, Slovinsko, Švédsko, Norsko a Švýcarsko.

5.1. Zpětné přebírání osob

- ze všech členských zemí EU zpětně převzít občany Kosova, státní příslušníky třetích zemí a osoby bez státní příslušnosti, které již nesplňují podmínky pro vstup do těchto států a pobyt v nich,
- provést zákon o zpětném přebírání osob,
- pokračovat v jednáních o dohodách o zpětném přebírání osob se všemi členskými státy, které o to jeví zájem, hlavními tranzitními zeměmi a zeměmi původu nelegální migrace do Kosova,
- snížit počet nevyřízených žádostí o zpětné převzetí ze všech členských států, v souladu s ustanoveními zákona o zpětném přebírání osob nebo dvoustrannými dohodami o zpětném přebírání,
- zlepšit výměnu informací týkajících se zvláštních potřeb navracených osob, včetně obětí obchodování s lidmi, s orgány členských států,
- ověřit domácí statistiky zpětného přebírání podle statistik členských států EU.

5.2. Opětovné začleňování

- vázat a vyplácet prostředky z fondu pro opětovné začleňování,
- poskytovat transparentní finanční údaje o závazcích a platbách z tohoto fondu,
- změnit zaměření programu opětovného začleňování z nouzových služeb na služby pro udržitelné opětovné začlenění,
- zvýšit počet příjemců programu opětovného začleňování,
- posílit úlohu regionálních koordinátorů a obecních/místních výborů pro opětovné začleňování při finančním rozhodování,
- zřídit systém řízení případů s cílem sledovat přístup navrátilců ke službám pro opětovné začleňování.

5.3. Zabezpečení dokumentů

- změnit zákon o osobních jménech tak, aby umožňoval registraci jmen v cyrilici, zajistit důsledné uplatňování tohoto zákona s cílem zabránit podvodným změnám jmen, ověřovat totožnost všech žadatelů o změnu jména,
- změnit sekundární právní předpisy o žádostech o cestovní doklady s cílem zajistit, aby byly otisky prstů odebírány všem žadatelům starším dvanácti let,
- zajistit výrobu a vydávání biometrických průkazů totožnosti, které jsou plně v souladu se standardy Mezinárodní organizace pro civilní letectví (ICAO),
- zprovoznit nový systém evidence občanského stavu, zajistit spolehlivost jediného centrálního registru evidence obyvatel prostřednictvím zlepšení kvality údajů, aktualizovat, propojit a přiřadit všechny zadané údaje, odstranit nesoulad mezi databázemi a posílit kontrolní postupy,
- zajistit integritu postupu evidence obyvatel vyšetřováním všech případů korupce, provést etický kodex, zajistit bezpečnostní prověrky a školení všech zaměstnanců agentury pro evidenci obyvatelstva, místních úřadů pro občanský stav a místních středisek pro evidenci obyvatel.

5.4. Správa vnějších/vnitřních hranic

- navrhnout zákon o spolupráci mezi agenturami, který definuje úkoly a povinnosti všech veřejných orgánů zapojených do integrované správy vnějších/vnitřních hranic,
- změnit definice a související ustanovení zákona o ochraně a ostraze hranic a sekundární právní předpisy v souladu se Schengenským hraničním kodexem,
- zajistit fungování systému správy vnějších hranic,
- uzavřít dohody o spolupráci v oblasti prosazování práva se všemi sousedními zeměmi, včetně operativní spolupráce a sdílení informací za účelem předcházení nelegální migraci a přeshraniční trestné činnosti a boje proti nim,
- změnit strategii integrované správy hranic podle závěrů Rady z roku 2006, Schengenského hraničního kodexu a schengenského katalogu s cílem pokrýt všechny klíčové prvky integrované správy hranic,
- zřídit koordinovaným způsobem a v souladu se závěry týkajícími se integrované správy hranic ze dne 2. prosince 2011 prozatímní a trvalé hraniční přechody, a to podle přijatého harmonogramu. provést ustanovení o výměně informací v oblasti prosazování práva, vzájemné právní pomoci a výměně celních informací, vyměnit si styčné osoby se Srbskem,
- vymezit v koordinaci s Černou Horou společnou hranici,
- prozkoumat možnosti spolupráce s FRONTEXem.

5.5. Řízení migrace

- změnit v zákoně o cizincích a v zákoně o ochraně a ostraze hranic seznam podmínek pro vstup a povinností dopravců, aby byl v souladu se Schengenským hraničním kodexem,
- změnit zákon o cizincích, zákon o ochraně a ostraze hranic a odpovídající sekundární právní předpisy tak, aby bylo vydávání víz na hraničních přechodech v souladu s vízovým kodexem,
- uvést ustanovení zákona o cizincích týkající se pracovních povolení a povolení k pobytu do souladu s příslušnými ustanoveními zákona o udělování pracovních povolení a povolení k zaměstnávání,
- změnit zákon o cizincích tak, aby jeho ustanovení byla v souladu se základními prvky *acquis* EU v oblasti legální a nelegální migrace,
- změnit v souladu se zákonem o ochraně údajů zákon o cizincích s cílem upravit zpracování údajů o migraci a azylu ze strany státních orgánů, přístup k nim a jejich sdílení,
- dokončit novou strategii pro migraci zahrnující všechny příslušné zúčastněné strany, mj. vytvořením migračního profilu Kosova.

5.6. Azyl

- změnit zákon o azylu tak, aby jeho ustanovení byla v souladu se základními prvky *acquis* EU v oblasti azylu a Ženevskou úmluvou,
- šetřit obvinění z korupce při správě azylových zařízení a pronájmu ubytování pro navracené osoby,
- prozkoumat možnosti spolupráce s Evropským podpůrným úřadem pro otázky azylu.

5.7. Předcházení organizovanému zločinu, korupci a terorismu a boj proti nim

- provést reformu systému trestního soudnictví způsobem, který zlepší nezávislost, efektivitu, spolehlivost a nestrannost soudnictví, včetně přidělení dostatečných zdrojů na provoz nového soudního systému,
- předcházet politickému vměšování se do vyšetřování a trestního stíhání trestných činů a do rozhodování o nich, zajistit transparentní nábor, bezpečnostní prověrky a jmenování soudců a státních zástupců, prosazovat disciplinární opatření ve všech případech korupce v soudnictví,
- snížit počet nevyřešených soudních případů,
- vyjasnit ustanovení trestního zákona týkající se trestných činů souvisejících s korupcí, uvést svá ustanovení o vyhoštění cizinců do souladu se zákonem o cizincích, zpracovat do ustanovení o trestním rejstříku výměnu informací se třetími zeměmi,
- vyjasnit několik ustanovení trestního řádu, včetně jeho přechodných ustanovení a ustanovení o výpovědi svědků během přípravného řízení, aby nedošlo k omezení přípustnosti důkazů,
- zvážit provedení celkového přezkumu fungování restrukturalizovaného systému trestního soudnictví ve druhé polovině roku 2013, včetně posouzení provádění nového zákona o soudech, nového zákona o státním zastupitelství, nového trestního zákona a nového trestního řádu,
- zřídit evidenci vyšetřování, trestních stíhání a konečných rozhodnutí soudu v případech souvisejících s organizovaným zločinem a korupcí, včetně obchodování s drogami, obchodování s lidmi, nedovoleného obchodu se zbraněmi a praní peněz,
- zachovat výlučné a sekundární pravomoci zvláštního státního zastupitelství,
- zvážit budoucí změny právních předpisů týkajících se předcházení praní peněz a financování terorismu, a to v oblasti specializované přípravy a statistických ukazatelů,
- přijmout návrh zákona, kterým se stanoví rozšířené pravomoci v oblasti konfiskace majetku,
- vypracovat návrh zákona o obchodování s lidmi,
- provést zákon o veřejných zakázkách,
- změnit zákon o financování politických stran způsobem, který přísně upravuje pravidla týkající se darů a vyjasňuje povinnosti politických stran, pokud jde o podávání zpráv,
- přijmout sekundární právní předpisy nezbytné pro provedení zákona o policii a zákona o policejní inspekci,
- zajistit, aby budoucí právní předpisy o odposlechu jasně rozlišovaly mezi soudním odposlechem a odposlechem pro zpravodajské služby, v souladu s evropskými osvědčenými postupy, a zároveň aby ustanovení o uchovávání údajů pro účely prosazování práva byla v souladu s *acquis* EU v oblasti uchovávání údajů,
- přijmout sekundární právní předpisy nezbytné pro provedení zákona o ochraně svědků, provést mezinárodní dohodu o přemísťování svědků,

- vyjasnit úlohy a povinnosti všech antikorupčních orgánů v Kosovu, zvážit, zda protikorupční agentura nepotřebuje k řádnému plnění svých úkolů dodatečné prostředky,
- provést všechny strategie a akční plány v oblasti veřejného pořádku a bezpečnosti, včetně nových strategií a akčního plánu proti organizovanému zločinu a korupci.

5.8. Spolupráce v oblasti prosazování práva

- uzavřít dohody o spolupráci v oblasti prosazování práva se sousedními zeměmi a členskými státy EU, které o to jeví zájem, jež by se případně týkaly výměny strategických a operačních údajů, včetně trestních rejstříků, a to v souladu s pravidly pro ochranu údajů,
- zintenzivnit operativní spolupráci v oblasti prosazování práva se sousedními zeměmi a s členskými státy EU, které o to jeví zájem,
- zvážit uzavření technického ujednání s EULEXem o výměně informací o trestné činnosti a zpravodajství,
- prozkoumat možnosti spolupráce s EUROPOlem, INTERPOlem a regionálními organizacemi pro spolupráci v oblasti prosazování práva.

5.9. Soudní spolupráce v trestních věcech

- změnit zákon o mezinárodní právní spolupráci tak, aby byl v souladu s příslušnými ustanoveními *acquis* EU a úmluvami Rady Evropy, zvážit ratifikaci všech příslušných úmluv Rady Evropy v oblasti vzájemné právní pomoci v trestních věcech,
- uzavřít dohody o vzájemné právní pomoci v trestních věcech se sousedními zeměmi a členskými státy EU, které o to jeví zájem,
- prozkoumat možnosti spolupráce s EUROJUSTem.

5.10. Ochrana údajů

- vyjasnit rozsah omezení vztahujících se na právo subjektů údajů na přístup k jejich osobním údajům a jejich právo doplňovat, opravovat nebo vymazávat osobní údaje,
- provést zákon o ochraně údajů a související sekundární právní předpisy,
- provést ustanovení zákona o ochraně údajů zajišťující nezávislost hlavního inspektora agentury pro ochranu údajů,
- zajistit, aby byla agentura pro ochranu údajů konzultována v případě všech budoucích návrhů právních předpisů týkajících se zpracování osobních údajů.

5.11. Základní práva týkající se svobody pohybu

- změnit antidiskriminační zákon s cílem posílit jeho sankční mechanismus, prosazovat rámec proti diskriminaci žen, příslušníků komunity leseb, gayů, bisexuálů a transgenderových osob a osob se zdravotním postižením,
- změnit zákon o cizincích s cílem posílit socioekonomické začleňování uprchlíků, změnit zákon o občanství s cílem zjednodušit získávání občanství ze strany uprchlíků,
- navrhnout novou strategii a akční plán týkající se základních a lidských práv,
- provést a prosadit strategii a akční plán pro integraci romské, aškálské a egyptské menšiny,

- provést v koordinaci se Srbskem dohodu o svobodě pohybu,
- šetřit a stíhat všechny etnicky motivované trestné činy,
- zajistit fungování rad pro bezpečnost místních komunit na celém území Kosova.

6. STATISTICKÝ PŘEHLED

6.1. Žádosti o krátkodobá schengenská víza podané v Prištině, Kosovo, 2010–2011

Rok	Kategorie víz	Belgie	Německo	Řecko	Finsko	Maďarsko	Itálie	Slovinsko	Švýcarsko	Norsko	Celkem
2010	Vydaná víza kategorie A	-	0	-	-	-	-	-	-	0	0
	Vydaná víza kategorie B	1	1	19	-	10	2	1	-	0	34
	Vydaná víza kategorie C (včetně víz pro vícenásobný vstup)	2 128	13 283	5 099	17	2 767	345	2 493	3 147	532	29 811
	Vydaná víza pro vícenásobný vstup kategorie C	726	1 214	-	52	1 834	2 357	2 482	-	69	8 734
	Počet žádostí o víza kategorie C	2 942	17 079	5 477	742	3 968	1 038	3 073	4 668	759	39 746
	Celkový počet vydaných víz kategorií A, B a C	2 129	13 284	5 118	17	2 777	347	2 494	3 147	532	29 845
	Celkový počet podaných žádostí o víza kategorií A, B a C	2 945	17 080	5 496	742	3 981	1 040	3 073	4 668	759	39 784
	Celkový počet nevydaných víz kategorií A, B a C	816	3 796	378	725	1 175	693	579	1 521	227	9 910
	Procentní podíl nevydaných víz kategorií A, B a C	27,71 %	22,22 %	6,88 %	97,71 %	29,52 %	66,63 %	18,84 %	32,58 %	29,91 %	24,91 %
	Celkový počet udělených víz s omezenou územní platností	5	11 629	3 749	563	8	4 301	3	12 305	519	33 082
	Vydaná víza kategorie D	135	3 585	39	-	160	3 087	35	2 481	17	9 539
	Vydaná víza kategorie „D+C“	-	-	-	-	-	-	-	3	0	3
	Celkový počet vydaných víz kategorií A, B, C, D, „D+C“ a víz s omezenou územní platností	2 269	28 498	8 906	580	2 945	7 735	2 532	17 936	1 068	72 469
Poměr vydaná víza s omezenou územní platností / vydaná víza kategorie B+C	0,23 %	87,54 %	73,25 %	3311,76 %	0,29 %	1239,48 %	0,12 %	391,01 %	97,56 %	110,8 %	
2011	Vydaná víza kategorie A	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Vydaná víza kategorie C (včetně víz pro vícenásobný vstup)	1 647	1 281	565	7	2 937	258	2 804	416	637	10 552
	Vydaná víza pro vícenásobný vstup kategorie C	436	1 063	190	92	1 786	258	2 790	174	101	6 890
	Počet žádostí o víza kategorie C	2 735	6 170	725	916	4 152	2 037	3 884	5 099	820	26 538
	Počet nevydaných víz kategorie C	1 088	4 889	160	909	1 215	1 779	1 080	4 683	183	15 986
	Celkový počet vydaných víz kategorií A a C	1 647	1 281	565	7	2 937	258	2 804	416	637	10 552
	Celkový počet podaných žádostí o víza kategorií A a C	2 735	6 170	725	916	4 152	2 037	3 884	5 099	820	26 538
Celkový počet nevydaných víz kategorií A a C	1 088	4 889	160	909	1 215	1 779	1 080	4 683	183	15 986	

Rok	Kategorie víz	Belgie	Německo	Řecko	Finsko	Maďarsko	Itálie	Slovinsko	Švýcarsko	Norsko	Celkem
	Procentní podíl nevydaných víz kategorií A a C	39,78 %	79,24 %	22,07 %	99,24 %	29,26 %	87,33 %	27,81 %	91,84 %	22,32 %	60,2 %
	Celkový počet udělených víz s omezenou územní platností	-	12 526	4 083	769	1	7 066	-	16 288	630	41 343
	Celkový počet vydaných víz kategorií A a C a víz s omezenou územní platností	1 647	13 807	4 648	776	2 938	7 324	2 804	16 684	1 267	51 895
	Poměr vydaná víza s omezenou územní platností / vydaná víza kategorie C	0,00 %	977,83 %	722,65 %	10 985,71 %	0,03 %	2 738,76 %	0,00 %	3910 58 %	98,90 %	391,8 %

Zdroj: Evropská komise, Generální ředitelství pro vnitřní věci

6.2. Občané Kosova, kterým byl odepřen vstup na vnějších hranicích schengenského prostoru, 2009–2011

Členský stát nebo přidružený stát	2009	2010	2011
Belgie	0	5	40
Bulharsko	45	70	50
Česká republika	5	0	5
Dánsko	0	0	0
Německo	45	60	50
Estonsko	0	0	0
Irsko	5	0	5
Řecko	140	90	75
Španělsko	0	0	0
Francie	70	30	280
Itálie	0	20	35
Kypr	0	0	0
Lotyšsko	0	0	0
Litva	0	0	0
Lucembursko	0	-	0
Maďarsko	5	10	85
Malta	0	0	0
Nizozemsko	5	0	5
Rakousko	15	10	15
Polsko	0	0	0
Portugalsko	0	0	0
Rumunsko	0	-	0
Slovinsko	0	0	0
Slovensko	0	0	0
Finsko	0	0	0
Švédsko	0	0	0
Spojené království	50	20	0
Island	0	-	-
Lichtenštejnsko	10	5	0
Norsko	0	0	0
Švýcarsko	40	45	45
Celkem (EU-27)	385	315	645
Průměr (EU-27)	14	13	24
Směrodatná odchylka (EU-27)	31	24	56

Zdroj: výpočet EUROSTATu a GŘ pro vnitřní věci

6.3. Občané Kosova, u kterých bylo zjištěno, že nelegálně pobývají v členských státech EU, 2009–2011

Členský stát nebo přidružený stát	2009	2010	2011
Belgie	75	90	250
Bulharsko	10	20	5
Česká republika	10	15	20
Dánsko	0	5	0
Německo	1 605	1 935	1 715
Estonsko	0	0	0
Irsko	50	35	15
Řecko	45	30	25
Španělsko	0	0	0
Francie	835	575	630
Itálie	5	40	15
Kypr	0	0	0
Lotyšsko	0	0	0
Litva	0	0	0
Lucembursko	75	80	-
Maďarsko	20	20	50
Malta	0	0	0
Nizozemsko	25	20	20
Rakousko	1 390	740	530
Polsko	0	5	10
Portugalsko	0	0	0
Rumunsko	0	0	0
Slovinsko	0	0	0
Slovensko	0	0	0
Finsko	250	0	0
Švédsko	-	1 335	810
Spojené království	185	115	85
Island	0	-	-
Lichtenštejnsko	-	0	-
Norsko	0	-	0
Švýcarsko	0	0	1 285
Celkem (EU-27)	4 580	5 060	4 180
Průměr (EU-27)	176	187	161
Směrodatná odchylka (EU-27)	417	451	376

Zdroj: výpočet EUROSTATu a GŘ pro vnitřní věci

6.4. Žádosti o azyl podané občany Kosova, 2009–2011

Členský stát nebo přidružený stát	2009	2010	2011
Belgie	2 515	3 230	2 320
Bulharsko	0	0	0
Česká republika	20	5	5
Dánsko	120	160	135
Německo	1 900	2 205	1 885
Estonsko	0	0	0
Irsko	30	15	10
Řecko	10	0	0
Španělsko	0	0	0
Francie	4 580	5 285	3 240
Itálie	290	300	110
Kypr	0	0	0
Lotyšsko	0	0	0
Litva	0	0	0
Lucembursko	130	160	140
Maďarsko	1 785	380	210
Malta	0	0	0
Nizozemsko	45	60	30
Rakousko	1 305	610	340
Polsko	0	0	0
Portugalsko	0	0	0
Rumunsko	0	0	0
Slovinsko	30	20	20
Slovensko	0	0	0
Finsko	240	140	75
Švédsko	1 235	1 715	1 320
Spojené království	40	40	25
Island	0	0	0
Lichtenštejnsko	5	5	20
Norsko	0	245	145
Švýcarsko	695	600	660
Celkem (EU-27)	14 275	14 325	9 865
Průměr (EU-27)	529	531	365
Směrodatná odchylka (EU-27)	1 053	1 206	812

Zdroj: výpočet EUROSTATu a GŘ pro vnitřní věci

6.5. Rozhodnutí v prvním stupni řízení o žádostech o azyl podaných občany Kosova, 2009–2011

Členský stát nebo přidružený stát	Rozhodnutí celkem			Kladná rozhodnutí			Míra uznávání		
	2009	2010	2011	2009	2010	2011	2009	2010	2011
Belgie	1 065	1 820	2 760	115	140	240	10,8 %	7,7 %	8,7 %
Bulharsko	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Česká republika	20	10	0	5	0	0	25 %	0	0
Dánsko	70	150	140	15	35	25	21,4 %	23,3 %	17,9 %
Německo	1 355	2 255	1 850	75	90	50	5,5 %	4 %	2,7 %
Estonsko	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Irsko	30	15	10	0	0	0	0	0	0
Řecko	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Španělsko	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Francie	2 460	3 480	3 395	110	105	100	4,5 %	3 %	2,9 %
Itálie	255	335	220	75	80	95	29,4 %	23,9 %	43,2 %
Kypr	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Lotyšsko	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Litva	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Lucembursko	-	90	90	-	5	5	0	5,6 %	5,6 %
Maďarsko	650	85	135	0	0	0	0	0	0
Malta	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Nizozemsko	25	55	35	5	0	0	20	0	0
Rakousko	1 115	665	365	80	70	35	7,2 %	10,5 %	9,6 %
Polsko	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Portugalsko	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Rumunsko	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Slovinsko	25	25	20	10	0	0	40 %	0	0
Slovensko	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Finsko	85	215	85	10	15	5	11,8 %	7 %	5,9 %
Švédsko	1 300	975	1 200	105	35	50	8,1 %	3,6 %	4,2 %
Spojené království	45	40	20	15	5	10	33,3 %	12,5 %	50 %
Island	-	0	0	-	0	0	0	0	0
Lichtenštejnsko	5	0	5	0	0	0	0	0	0
Norsko	0	245	125	0	0	0	0	0	0
Švýcarsko	245	370	255	45	80	55	18,4 %	21,6 %	21,6 %
Celkem (EU-27)	8 500	10 215	10 325	620	580	615	7,3 %	5,7 %	6 %
Průměr (EU-27)	315	378	382	23	21	23			
Směrodatná odchylka (EU-27)	602	822	867	39	39	51			

Zdroj: výpočet GR pro vnitřní věci založený na údajích EUROSTATu

6.6. Žádosti o zpětné převzetí zpracovávané Kosovem, 2009–2011

Rok	Členský stát nebo přidružený stát	Celkový počet žádostí o zpětné převzetí	Zamítnuté žádosti	Nevyřízené žádosti	Návraty
2009	Belgie	58	12	14	32
	Bulharsko	0	0	0	0
	Německo	2 385	91	1 753	541
	Francie	500	24	0	476
	Itálie	80	-	3	77
	Maďarsko	-	-		133
	Rakousko	-	-		234
	Slovinsko	85	-	10	75
	Slovensko	0	0	0	0
	Norsko	-	-		125
	Švýcarsko	403	35	0	368
	Celkem	3 511	162	1 780	2 061
2010	Belgie	61	3	18	40
	Bulharsko	0	0	0	0
	Česká republika	7	0	0	7
	Německo	2 339	197	1 536	606
	Francie	522	21	4	497
	Itálie	65	-	1	64
	Maďarsko	-	-		60
	Rakousko	-	-		253
	Slovinsko	68	-	13	55
	Slovensko	0	0	0	0
	Norsko	-	-		103
	Švýcarsko	419	22	0	397
	Celkem	3 481	243	1 572	2 082

Rok	Členský stát nebo přidružený stát	Celkový počet žádostí o zpětné převzetí	Zamítnuté žádosti	Nevyřízené žádosti	Návraty
2011	Belgie	365	17	50	298
	Bulharsko	0	0	0	0
	Česká republika	1	0	0	1
	Německo	1 483	155	832	496
	Francie	372	9	9	354
	Itálie	77	-	2	75
	Maďarsko	-	-		62
	Rakousko	-	-		140
	Slovinsko	35	-	10	25
	Slovensko	0	0	0	0
	Norsko	-	-		100
	Švýcarsko	259	18	0	241
	Celkem	2 592	199	903	1 792
2012	Belgie	355	14	104	237
	Německo	691	80	302	309
	Řecko	21	0	0	21
	Francie	226	10	8	208
	Itálie	39	-	0	39
	Maďarsko	-	-		64
	Nizozemsko	18	1	7	10
	Rakousko	-	-		94
	Slovinsko	15	-	8	7
	Švédsko	489	15	0	474
	Norsko	-	-		50
	Švýcarsko	225	11	0	214
Celkem	2 079	131	429	1 253	

Zdroj: členské státy EU a přidružené státy